

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova KSP

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Možnosti využití financování z fondů Evropské unie vybranou
obcí**

Vedoucí diplomové práce

Ing. Petra Pártlová, Ph.D.

Autor

Bc. Jakub Fürst

2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejnění své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice

Jakub Fürst

Poděkování

Děkuji Ing. Petře Pártlové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce a PhDr. Zuzaně Vyhnálkové, starostce obce Srubec, za cenné rady a zkušenosti.

Obsah

1. ÚVOD	1
2. OBEC	2
3. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ, ROZVOJ OBCÍ	3
4. REGIONÁLNÍ ROZVOJ	4
4.1. Region.....	4
4.2. Klasifikace územních statistických jednotek.....	4
4.3. Mezuregionální rozdíly.....	7
5. REGIONÁLNÍ POLITIKA	11
5.1. Principy regionální politiky	11
5.2. Cíle a nástroje regionální politiky.....	14
6. STRUKTURÁLNÍ POLITIKA	16
6.1. Programové období 2000 – 2006.....	17
6.2. Programové období 2007 – 2013.....	17
6.3. Fond soudržnosti.....	18
6.4. Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti v programovém období 2007 - 2013	19
6.4.1. Cíl Konvergence	19
6.4.2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	20
6.4.3. Cíl Evropská územní spolupráce	20
6.5. Operační programy	21
6.6. OP pro cíl Konvergence.....	21
6.7. OP pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	22
6.8. OP pro cíl Evropská územní spolupráce.....	22
7. REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČR	25
7.1. Současná česká regionální politika.....	25
7.2. Program rozvoje regionu	26
8. NÁRODNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY ČR	28
8.1. Národní rozvojový plán	28
8.2. Národní strategický referenční rámec.....	29
9. CÍLE, METODIKA A HYPOTÉZY	31
10. DESKRIPTOR OBCE SRUBEC	32
10.1. SWOT analýza obce Srubec	33
10.1.1. Základní SWOT analýza obce	34
10.1.2. Nová výstavba a územní rozvoj obce	35
10.1.3. Místní obyvatelé a kvalita života v obci	36
10.1.4. Podmínky pro rozvoj podnikání, zaměstnanost.....	37
10.1.5. Dopravní a technická vybavenost obce	38
10.1.6. Péče o kvalitu životního prostředí	39
10.1.7. Potenciál cestovního ruchu a místní správa.....	40

10.2.	Rozpočty obce Srubec	41
11.	PROGRAM PODPORY ŘÍDÍCÍHO ORGÁNU - MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	44
11.1.	Program rozvoje venkova	44
11.1.1.	Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	45
11.1.2.	Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny	47
11.1.3.	Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	49
11.1.4.	Osa IV – Leader	51
12.	PROGRAM PODPORY POD ŘÍDÍCÍM ORGÁNEM – REGIONÁLNÍ RADA NUTS II – JIHOZÁPAD	55
12.1.	Regionální operační program NUTS II Jihozápad	57
12.1.1.	Priorita 1 Dostupnost center	57
12.1.2.	Priorita 2 Stabilizace a rozvoj měst a obcí	59
13.	TÉMATICKÉ OPERAČNÍ PROGRAMY VYUŽITELNÉ OBCEMI	63
13.1.	Integrovaný operační program	63
13.1.1.	Zavádění ICT v územní veřejné správě	64
13.1.2.	Služby v oblasti sociální integrace	65
13.1.3.	Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví	66
13.1.4.	Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik	67
13.2.	OP Výzkum a vývoj pro inovace	68
13.3.	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	69
13.3.1.	Veřejná správa a veřejné služby	70
13.4.	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	72
13.4.1.	Počáteční vzdělávání	73
13.4.2.	Podpora nabídky dalšího vzdělávání	74
13.5.	OP Životní prostředí	75
13.5.1.	Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	77
13.5.2.	Zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí	78
13.5.3.	Udržitelné využívání zdrojů energie	78
13.5.4.	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	79
13.5.5.	Zlepšování stavu přírody a krajiny	80
13.5.6.	Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací	81
14.	SOUHRN JIŽ REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ FINANCOVANÝCH Z FONDŮ EU OBCÍ SRUBEC	82
14.1.	Revitalizace návsi Stará Pohůrka	82
14.2.	Rekonstrukce a revitalizace rybníka Na Štětkách	83
15.	MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ DALŠÍCH PROJEKTŮ OBCÍ SRUBEC	84
15.1.	Kapacita obce Srubec na financování projektů	85
15.2.	Projektová kapacita pro rozvoj problematických oblastí obce	88
15.2.1.	Víceúčelové sportovní a kulturní zařízení	88

15.2.2.	Dopravní infrastruktura.....	91
15.2.3.	Kombinace obou projektů.....	91
16.	MOŽNOST SAMOFINANCOVÁNÍ VYBRANÉHO PROJEKTU OBCÍ SRUBEC.....	93
17.	AKTUÁLNÍ PROBLÉMY OBCE SRUBEC S DOTACEMI Z FONDŮ EVROPSKÉ UNIE....	96
17.1.	Žádost.....	96
17.2.	Finance.....	96
17.3.	Informace.....	97
17.4.	Management obce.....	97
18.	ZÁVĚR.....	99
19.	SUMMARY.....	102
20.	PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY.....	103

1. Úvod

Problematika možností využívání dotací z evropských fondů je aktuálním tématem, ale informovanost v této oblasti není zcela ideální. Protože jsem občanem malé obce Srubec, která hospodářím prostřednictvím omezeného rozpočtu, rozhodl jsem se na problematiku možnosti využívání dotací z evropských fondů obcí jako nástroje rozvoje ekonomického, kulturního i sociálního zaměřit ve své diplomové práci. Pokusím se sestavit informace tak, aby práce posloužila jako možné vodítko k orientaci v nepřehledném množství operačních programů a jejich využití v obci Srubec.

Celá práce by se dala rozdělit do několika částí. V té první seznamuji čtenáře s teoretickou problematikou rozvoje regionu, významem regionálního rozvoje v České republice a obsahem strategických dokumentů České republiky. Tato kapitola rovněž obsahuje aktuální zaměření strukturální politiky a odhaluje zájmy Evropské unie.

Ve druhé části se věnuji rozboru jednotlivých dotačních titulů finančně podporovaných z evropských fondů – EAFRD, ESF, ERFD a FS. Tyto operační programy vyhodnocuji a popisuji pouze z hlediska jejich využití obcí Srubec, proto je mnoho významných operačních programů vynecháno – OP Podnikání a inovace, OP Doprava. Při rozboru možnosti využití finanční podpory ze zdrojů EU jsem vynechal i mnoho priorit a oblastí podpor, které obec Srubec ke svému rozvoji rovněž nemůže využít.

V rámci této části práce je zahrnuta i další část – shrnuji poznatky z rozboru jednotlivých oblastí podpor a snažím se o navrnutí jejich začlenění do rozhodovacího procesu zastupitelstva obce. Zároveň na konci této kapitoly uvádím existenci potenciálních i skutečných problémů, kterých jsem byl svědkem při praktické realizaci žádosti o dotaci a jejího vyplacení na základě rozhovoru se starostkou obce Srubec, PhDr. Zuzanou Vyhnálkovou.

Na závěr práce se snažím ukázat složitost, náročnost a nemožnost samofinancování investičního záměru obce Srubec – Revitalizace návsi Stará Pohůrka, který byl realizován v předešlých dvou letech za finanční podpory dotace z Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad částkou 23.787.205,- Kč.

2. Obec

Obec je z historického hlediska základem společnosti a sdružuje občany, kteří mají na jejím území bydliště. Role obce, jakožto místa, kde se lidé koncentrují za účelem uspokojení ekonomických, sociálních, kulturních a politických potřeb, je významná, a proto je významný i rozvoj obce.

Z právního hlediska je obec podle zákona 128/2000 Sb. o obcích (obecním zřízení) základním územním samosprávným společenstvím občanů, veřejnoprávní korporací, která vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost, která jí z těchto vztahů vyplývá. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Obec má právo na samosprávu („samostatná působnost“) a svěřuje-li zákon obci výkon státní správy je území obce správním obvodem a obec vykonává tzv. „přenesenou působnost“.

3. Územní plánování, rozvoj obcí

Územní plánování zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje. (stavební zákon) Územní plánování má za cíl ochranu přírody, kulturních a civilizačních hodnot území včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. S ohledem na to jsou určeny podmínky využívání zastavěného území pro jeho potencionální rozvoj ve spojení s evropským prostorem.

Nástrojem územního plánování jsou územně plánovací podklady, územně analytické podklady, územní studie a jejich aktualizace.

Velice důležitou podmínkou pro zabezpečení a udržení jisté životní úrovně občanů obce je fungování dopravní a technické infrastruktury. Tento obslužný systém lze považovat za důležitý faktor limitující rozvoj obce. V každé obci by proto měla být zajištěna kvalitní pitná voda, odvod odpadních vod, apod., aby nedocházelo ke zbytečnému zatěžování životního prostředí.

Do územního plánování by obec měla zapojit i své občany, jelikož rozhodnutí změn územně plánovacích dokumentů může občany velice negativně ovlivnit, nehledě na to, že způsob využití území může významně ovlivnit cenu pozemků (Informační leták Občan a územní plánování, Ústav územního rozvoje, 2009).

4. Regionální rozvoj

4.1. Region

Region je určitá oblast území, která vykazuje shodné rysy z konkrétního hlediska. Máme regiony se stejnorodými přírodními, demografickými, sociálními či ekonomickými podmínkami, nebo regiony, jimž v územním uspořádání přísluší konkrétní funkce. „Region lze tedy definovat jako specifický územní celek, který má za účelem dosažení vyšší efektivnosti jeho řízení, a tím i na provádění obecně odsouhlasené regionální politiky, přiděleny určité pravomoci. Uvedené pravomoci jsou v zájmu lepšího fungování a rozvoje regionu zajišťovány prostřednictvím regionální územní samosprávy (Lacina, 2007).“

4.2. Klasifikace územních statistických jednotek

Aby regionální politika Evropské unie mohla kvalitně plnit svou funkci vůči regionům, je třeba, aby tyto regiony byly jasně kvantitativně vymezeny. Do roku 1988 získávala Evropská unie informace o regionech vymezených tak, jak bylo obvyklé pro danou zemi (kraje, okresy,...). Tento systém však komplikoval vzájemnou srovnatelnost regionů a tím i rozhodování. Bylo tedy nutné vytvořit jasný systém, podle kterého by Evropská unie na regiony mohla pohlížet jednoznačně, regiony byla schopna srovnávat a realizovat tak zásadní rozhodnutí (Hrabánková, 2009). V zásadě jde tedy o to, abychom do rukou mohli dostat jasná a srovnatelná statistická data jednotlivých regionů.

Zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek realizuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003. „Cílem tohoto nařízení je založit společnou statistickou klasifikaci územních jednotek, dále jen „NUTS“, která by umožňovala sběr, sestavování a šíření harmonizovaných regionálních statistik ve Společenství.“ Označení NUTS (Nomenclature Units of Territorial Statistics) vzniklo již

v roce 1986, ale nebylo legislativně zakotveno, ačkoliv bylo v Evropské unii již běžně používáno. Důvody přijetí Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 jsou následující:

„Uživatelé statistik vyjadřují zvýšenou potřebu harmonizace pro zajištění srovnatelných dat v rámci Evropské unie. K hladkému fungování vnitřního trhu je zapotřebí statistických norem pro sběr, předávání a zveřejňování statistik jednotlivých členských států a Společenství, aby všichni účastníci jednotného trhu mohli mít k dispozici srovnatelná statistická data. V této souvislosti jsou klasifikace důležitým nástrojem pro sběr, sestavování a šíření srovnatelných statistik.“

„Regionální statistiky jsou základním prvkem Evropského statistického systému. Příslušná data jsou používána k nejrůznějším účelům. Po mnoho let byla evropská regionální data sbírána, sestavována a šířena na základě společné regionální klasifikace, tzv. „Klasifikace územních statistických jednotek“ (dále jen NUTS). Nyní je třeba zakotvit tuto regionální klasifikaci v právním rámci a stanovit jasná pravidla pro budoucí změny této klasifikace. Klasifikace NUTS by neměla bránit další klasifikaci a podrobnějšímu členění.“(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003)

Je důležité upozornit na to, že Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 vyžaduje používání minimálně tří úrovní hierarchického třídění (NUTS1, NUTS2 a NUTS3), přičemž každý členský stát si může určit další úroveň členění. Další úroveň členění pro úroveň NUTS4 a NUTS5 je označeno LAU 1 a LAU 2 (Local Administrative Units) (Zdroj: Regions – Nomenclature of territorial units for statistics)

Tabulka 1 Příklad značení územních jednotek

	NUTS 1		NUTS 2		NUTS 3		LAU 1		LAU 2	
BE	Gewesten / Régions	3	Provincies / Provinces	11	Arrondissementen / Arrondissements	43	-		Gemeenten / Communes	589
CZ	Území	1	Oblasti	8	Kraje	14	Okresy	77	Obce	6249
DK	-	1	-	1	Amter	15	-		Komunner	271
DE	Länder	16	Regierungs - bezirke	41	Kreise	439	Verwaltungs- gemeinschaften	539	Gemeinden	13176

Zdroj: Regions – Nomenclature of territorial units for statisticts – NUTS – 2003/EU25, Eurostat

Kritériem pro zařazení do příslušné úrovně NUTS je počet obyvatel, přičemž obyvatelem se rozumí osoba, která má v daném území trvalé bydliště.

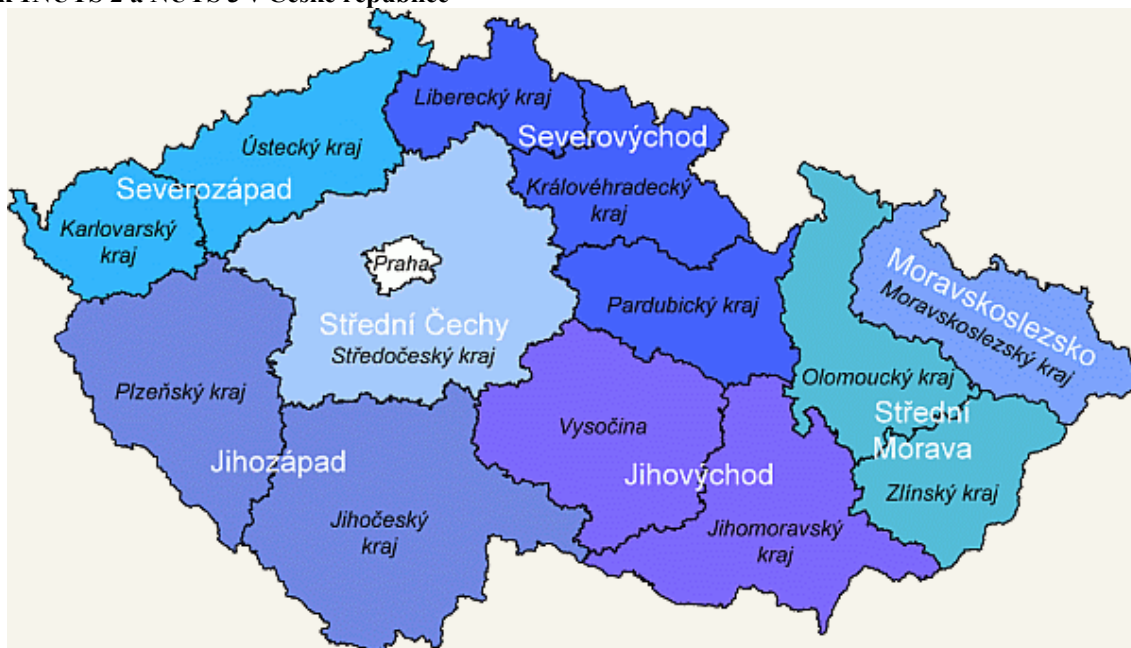
Tabulka 2 Vymezení jednotek NUTS

Úroveň NUTS	Počet obyvatel	
	minimum	maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 o vytvoření společné klasifikace územních jednotek pro účely statistiky (NUTS)

Pokud je populace celého členského státu menší než minimální hranice pro danou úroveň NUTS, stává se celý členský stát jedinou NUTS na dané úrovni.

Obrázek 1 NUTS 2 a NUTS 3 v České republice

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

4.3. Mezuregionální rozdíly

Jak už bylo zmíněno, každý region má své vymezení a v každém regionu existuje jistá socioekonomickogeografická diferenciaci. „Příčiny těchto rozdílů v úrovni hospodářského a sociálního rozvoje se přirozeně vytvářely v průběhu dlouhého období (Lacina, 2007).“ V každé zemi se formují prosperující regiony s vysokou životní úrovní. Nicméně vedle těchto regionů mnohdy existují regiony hospodářsky zaostalé, nevykonné, které řeší vysokou nezaměstnanost a vůbec nižší životní úroveň místních obyvatel.

V jedné zemi se tedy setkáme s prosperujícími regiony a s těmi, které zaostávají. A zdá se, že čím více se hospodářsky silnější region rozvíjí, tím více se prohlubuje rozdíl mezi nimi (Lacina, 2007). Tento dlouhodobý trend je samozřejmě považován za nežádoucí, destabilizující, a proto Evropská unie vytváří pro tyto regiony použitelné prostředky k vyrovnávání meziregionálních rozdílů.

Kategorie příčin difference regionů můžeme vymežit následovně:

- Přírodní podmínky

Půdní podmínky, nerostné bohatství, vodohospodářské podmínky, klima a další jsou určujícími prvky tvořící tzv. přírodní komplex. Tento komplex ovlivňuje hospodářskou strukturu regionu – nestejně nároky a s tím spojené náklady jednotlivých druhů činností na přítomnost jednotlivých podmínek v regionu, týká se především zemědělství a stavebnictví - a působením společnosti zpětně ovlivňujeme přírodní komplex, který se tak neustále vyvíjí.

- Geografická situace

Zde odlišujeme regiony se specifickým rozmístěním, uspořádáním a mírou začlenění k ostatním regionům. Zde bych zmínil především příhraniční oblasti, které se obvykle vyznačují vzdáleností od centrálnějších trhů, nižší hustotou dopravních sítí atd. To vše určitým způsobem znevýhodňuje region a zvyšuje náklady na dopravu zboží, materiálu a získávání informací.

- Demografická situace

Pro ekonomický vývoj je důležitý stabilizovaný přirozený demografický vývoj. Každá věková skupina má své specifické nároky na přítomnost určitého zboží a zařízení (mateřské školy, zdravotní péče,...). Tím, že dochází k nestabilitám demografického vývoje, dochází buď k přebytkům nebo nedostatkům těchto požadavků. Základními činiteli jsou procesy přirozené změny a migrace. Oblasti dle demografické situace můžeme dělit na oblasti, které nedosahují míry prosté reprodukce (záporný přírůstek obyvatelstva), oblasti dosahující míry prosté reprodukce (přírůstek obyvatelstva je roven nule) a poslední jsou oblasti s rozšířenou reprodukcí (kladný přírůstek obyvatelstva).

- Ekonomická struktura

Je dána zastoupením jednotlivých odvětví a činností v regionu. Podstatné je, aby nebyl region vysoce specializován, jelikož při ekonomickém propadu dané specializované činnosti se tak region dostává do úpadku.

- Relativně nízká mobilita pracovních sil
- Relativně nízká mobilita kapitálu
- Rigidita nákladů a cen
- Institucionální faktory
- Politická rozhodnutí
- Psychologické faktory

Postižené regiony, které vyžadují podporu, je z pohledu Evropské unie možno rozdělit do 3 základních skupin (Lacina, 2007):

1. regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji
2. regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů
3. regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími

Pokud jde o regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji, jedná se většinou o části státu, které jsou v odlehlejších oblastech státu, s méně příznivými přírodními podmínkami a hovoříme většinou o zemědělských regionech.

Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů jsou charakterizovány především nedostatkem kapitálu. Řešení se může nalézt v technologickém pokroku, tedy ve využití modernějších technologií a modernějších systémů řízení a strategií.

Dle legislativy ČR rozlišujeme dva typy regionů s podporou státu (zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.):

1. regiony se soustředěnou podporou státu
2. ostatní regiony

Pokud jde o regiony se soustředěnou podporou státu, jedná se o tyto regiony:

- strukturálně postižené regiony, ve kterých se soustřeďují negativní projevy strukturálních změn, dochází k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména trh práce a rozvoj podnikání
- hospodářsky slabé regiony, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v České republice. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména trh práce, hospodářskou úroveň a strukturu a úroveň příjmů obcí a obyvatel
- venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména vývoj počtu obyvatelstva, strukturu jeho zaměstnanosti a podíl obyvatelstva ve venkovských obcích.

Druhý typ regionů – „ostatní regiony“ zahrnuje takové regiony, kde podpora státu je žádoucí, ale nespadájí do první kategorie. Jedná se o pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelními pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší

průměrnou mírou nezaměstnanosti, než je průměrná úroveň v České republice.
(Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.)

5. Regionální politika

Přestože je Evropská unie považována za hospodářsky významnou oblast světa, potýká se se značnými disparitami mezi jednotlivými regiony svých členských států. Tyto regionální rozdíly se snaží řešit regionální a strukturální politika (Vilímová, 2004).

Snahy o řešení problémů s upadajícími regiony se začaly objevovat již v třicátých a čtyřicátých letech minulého století důsledkem hospodářských a průmyslových krizí. Regionální politika se obecně zabývá poznáváním, analyzováním a rozvíjením jednotlivých regionů státu. Tato politika v podstatě slouží k vyrovnávání meziregionálních rozdílů – nevyváženosti – nestability především z hlediska hospodářské aktivity, sociálního vývoje a konkurenceschopnosti.

Evropská unie každoročně vydává značné množství finančních prostředků na rozvoj regionů členských zemí, protože je v zájmu celkové stability jednotného evropského trhu snižovat hospodářské a sociální rozdíly mezi různými regiony státu.

„Činnost Společenství podle článku 158 Smlouvy je zaměřena na posilování hospodářské a sociální soudržnosti rozšířené Evropské unie s cílem podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj Společenství. Tato činnost se uskutečňuje za pomoci fondů, Evropské investiční banky a dalších stávajících finančních nástrojů. Jejím cílem je zmenšovat hospodářské, sociální a územní rozdíly, které vznikly zejména v zemích a regionech, jejichž rozvoj zaostává, a v souvislosti s hospodářskou a sociální restrukturalizací a se stárnutím obyvatelstva.“ (Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, čl. 3, odst.1)

5.1. Principy regionální politiky

Regionální politika vychází z několika základních principů (zásad). V roce 1988 se poprvé v legislativě objevilo pět hlavních principů, na jejichž základě fungují strukturální podpory. Jde o princip koncentrace, programování, partnerství, adicionality a princip monitorování a vyhodnocování.

Princip koncentrace

Jedná se o zásadu koncentrace finančních prostředků do co nejúčinnější podoby. Jde vlastně o úsilí shromažďovat největší prostředky do oblastí, které dlouhodobě vykazují největší problémy, nízkou životní úroveň a hluboký hospodářský a sociální propad. Z hlediska účinnosti je tento přístup efektivnější než rozmělnění prostředků na mnoho drobnějších a méně významných podpor

Princip programování

Je založen na koncepčním přístupu při zajišťování rozvoje jednotlivých regionů. Vytváří časový rozvrh pomoci a klade důraz na komplexnější přístup k rozvoji regionů namísto toho, aby se vytvářely izolované jednoleté projekty, které nebyly schopné pomoci. (Hrabánková, 2009)

Princip partnerství

Tento princip se vztahuje na spolupráci jednotlivých aktérů regionální politiky. „Zahrnuje úzkou spolupráci mezi Komisí a odpovídajících orgánů na národní, regionální a místní úrovni určených každým členským státem pro všechny etapy programů. Od roku 1994 se tyto konzultace rozšiřují o kompetentní orgány a osoby určených členským státem. Jde o to, aby se na konkrétním rozdělení podíleli samotní příjemci, tj. regiony, města, obce i soukromé subjekty, pro něž jsou prostředky určeny.“ (Wokoun, 2006) Na úrovni soukromých subjektů si každý členský stát určí nejrepresentativnější partnery. Tato spolupráce je označena jako partnerství a týká se přípravy, financování, sledování a hodnocení akcí.

Princip adicionality (doplňkovosti)

Pro členské země je tento princip jeden z nejvýznamnějších. Tento princip v podstatě znamená, že finanční zdroje poskytované Evropskou unií nepředstavují

stoprocentní financování projektů členských států, ale jsou pouze doplňkem k výdajům vlastním nebo národním. Dle Nařízení Rady (ES) č.1083/2006 čl.15 odst.1 „příspěvky ze strukturálních fondů nenahrazují veřejné nebo rovnocenné strukturální výdaje členského státu.“ Tento doplněk svou výší přibližně odpovídá polovině nákladů financovaných projektů. „Obecně se úroveň výdajů rovná alespoň částce průměrných ročních výdajů v reálných hodnotách vynaložených během předchozího programového období. Dále se úroveň výdajů stanoví s ohledem na celkové makroekonomické podmínky, za kterých financování probíhá, a s přihlédnutím k některým specifickým nebo výjimečným rysům hospodářské situace, jako je privatizace či mimořádná úroveň veřejných nebo rovnocenných strukturálních výdajů členského státu během předchozího programového období.“

Princip monitorování a vyhodnocování

Jde o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynaložených prostředků. Před schválením projektu je vyžadováno podrobné hodnocení jeho dopadů, následuje průběžné monitorování realizace projektu a nakonec zhodnocení skutečných přínosů projektu.

V poslední době se vyskytují a uplatňují ještě další principy:

Princip subsidiarity

Základem tohoto principu je, že členské státy vědí nejlépe, co jejich region potřebuje a to především na decentralizované úrovni. Impulsy a pravomoc pro řešení problémů by měly vycházet především z úrovně, která je problému nejbližší.

„Společenství jedná v mezích pravomocí svěřených mu touto smlouvou a cílů v ní stanovených. V oblastech, které nespádají do jeho výlučné pravomoci, vyvíjí v souladu se zásadou subsidiarity Společenství činnost pouze tehdy a do té míry, pokud sledovaných cílů nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto, z důvodu jejich rozsahu či účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství.“

Činnost Společenství nepřekročí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů této smlouvy.“ (Smlouva o založení Evropského společenství čl.5)

Princip solidarity

Tento princip vychází z filozofie celé integrace Evropy. Hospodářsky vyspělejší státy svými objemnějšími příspěvky do společného rozpočtu vlastně financují rozvoj upadlých a ekonomicky zaostalejších regionů a států.

5.2.Cíle a nástroje regionální politiky

Cíle regionální politiky vycházejí především z hlavních regionálních problémů. Obecně za cíl považujeme především zmírnění meziregionální nestability a nevyváženosti, především v důsledku odlišné ekonomické aktivity, prosperity a konkurenceschopnosti. Konkrétní cíle bývají formulovány jako například snížení nezaměstnanosti, zlepšení infrastruktury, udržení či zlepšení životního prostředí regionu a rozvoj lidských zdrojů. Z těchto cílů následně vyplývají nástroje regionální politiky.

Nástroje regionální politiky dělíme do tří hlavních skupin (Wokoun, 2008):

- makroekonomické nástroje
 - spadají do národohospodářské politiky
 - fiskální politika – prostřednictvím státního rozpočtu se vyrovnávají meziregionální rozdíly, spočívá v rozpočtovém určení daní, v systému výběru daní
 - monetární politika – zásahy do regionální politiky značně omezené, jelikož hlavním cílem je ovlivňovat množství peněz v ekonomice a nástroje monetární politiky působí plošně, bez většího zaměření na region.
- mikroekonomické nástroje
 - trh práce
 - trh kapitálu

- ostatní
 - zastoupeny regionálními rozvojovými agenturami

6. Strukturální politika

Strukturální fondy jsou hmatatelným důkazem toho, že Evropská unie pomáhá vytvořit stabilní, hospodářsky silnou, prosperující a sociálně žádoucí úroveň všech členů. Prvním reprezentantem strukturálních fondů se stal v roce 1957 Evropský sociální fond (ESF). Později, v roce 1975, se k němu přidal Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF), který byl v roce 2007 nahrazen Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EAFRD). V roce 1993 spatřil světlo světa fond pro podporu rybolovu (Evropský finanční nástroj na podporu rybolovu – FIFG), který byl roku 2007 nahrazen Evropským rybářským fondem (EFF).

Počátek fungování fondů provázely v Evropské unii veliké rozpaky. Nebylo zcela jasné, jak by měly strukturální fondy intervenovat. „Například Evropský sociální fond pracoval na vyrovnávacím principu, kdy uhrazoval členským státům náklady vzniklé při realizaci opatření, která byla zcela v kompetenci členských států. Evropský fond pro regionální rozvoj sice působil dle principu adicionality, tj. doplňoval vynaložené národní zdroje, ale jeho efektivnost byla minimální. Role Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu byla zcela okrajová. Celkově lze konstatovat, že v počátcích fungování strukturálních fondů docházelo k jejich neefektivnímu nasazování, financovaly se požadavky členských států, které sice někdy odpovídaly představám Evropské unie, ale ve většině případů reprezentovaly individuální národní zájmy. Situace nebyla řešena komplexně, ale spíše se jednalo o úpravu pravidel a ne o zásadní změnu ve fungování“ (Hrabánková, 2009).

Zásadní změnu ve fungování systému strukturálních fondů přinesl až rok 1988 o němž se hovoří jako o roku reformy strukturálních fondů (Hrabánková, 2009). V roce 1988 totiž vznikl stěžejní dokument – Nařízení Rady (EHS) č.2052/1988 o úkolech a efektivnosti strukturálních fondů a o koordinaci jejich intervencí navzájem s Evropskou rozvojovou bankou a s ostatními použitelnými finančními nástroji. Vstoupilo v platnost 1.1.1989 Toto nařízení platilo až do roku 1999.

Revoluční změnou v tomto nařízení bylo především to, že strukturální fondy již dále nepřispívaly členským zemím jako doposud, kdy se jednalo především o individuální aktivity jednotlivých členů, ale byly vytvořeny cíle Evropské unie. Tyto

cíle byly určující pro přiznávání podpory jednotlivým státům. Dosavadní praxe čerpání dotací ze strukturálních zdrojů totiž ukazovala na neefektivní využívání čerpaných finančních prostředků, na zneužívání, netransparentnost, především při financování jedné akce z více zdrojů.

Dále byl problém s nedostatečnou kontrolou přiznaných prostředků. Reforma se tedy zabývá i touto problematikou a zavádí povinné hodnocení financování projektů ještě před zahájením akce – ex ante a následně hodnocení konečných dopadů a efektů – ex post (Hrabánková, 2009).

Další změna se týká oblasti financování. Dříve byla strukturální podpora přiznávána jednotlivým členským státům. Nicméně dle nového nařízení se již nepřispívá jednotlivým členským státům dle jejich požadavků, ale vytváří plánované rozdělení finančních prostředků do jednotlivých prioritních cílů tak, aby byla podpořena souvislost mezi prioritami a dotacemi (Hrabánková, 2009).

6.1. Programové období 2000 – 2006

Činnost strukturálních fondů v programovém období 2000 – 2006 se řídila dle Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecních ustanoveních o strukturálních fondech. Podle této legislativy strukturální fondy začaly působit na základě územního principu. Dotace nejsou poskytovány členským státům jako celku, ale putují přímo regionům na úrovni NUTS 2 a NUTS 3. V tomto období bylo k dispozici 195 mld. EUR v cenách roku 1999, kde nejvíce prostředků bylo přiřazeno na Cíl 1 (Hrabánková, 2009).

6.2. Programové období 2007 – 2013

Toto programové období je revoluční v pojetí regionální politiky. Přináší zásadní změnu preferencí rozvoje Evropské unie. Zaměřuje se na skutečné řešení regionálních diferencí a spíše než o regionální a strukturální politice se hovoří o politice soudržnosti.

Politika soudržnosti má více přispívat ke smazávání meziregionálních rozdílů zvyšováním ekonomické aktivity, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v regionu. Tomu odpovídají i stanovené prioritní cíle.

6.3. Fond soudržnosti

Politika Evropské unie je zaměřena na podporu hospodářské a sociální soudržnosti mezi členskými státy, neboť soudržnost považuje za základní předpoklad rozvoje a úspěchu celé Unie. Kromě strukturálních fondů byl k dosažení tohoto cíle vytvořen další nástroj – Fond soudržnosti nazývaný též jako Kohezní fond. Tento fond patří k nejmladším intervenčním fondům neboť vzniká teprve v roce 1994 na základě Nařízení Rady (ES) č. 1164/1994 o zřízení Fondu soudržnosti (Hrabánková, 2009).

V Maastrichtské smlouvě je stanoveno, že finanční prostředky z tohoto fondu mohou čerpat členské státy s hrubým národním produktem na obyvatele nižším než je 90% průměru Evropské unie měřeného paritou kupní síly.

Obecným cílem Fondu soudržnosti je podpora hospodářské a sociální soudržnosti (stejně jako u strukturálních fondů), ale neřadí se mezi strukturální fondy. Odlišením od strukturálních fondů je fakt, že se Fond soudržnosti neřídí principem adicionality, neboť hradí celou výši uznatelných nákladů a nikoliv pouze část jak je tomu u strukturálních fondů.

Z Fondu soudržnosti jsou financovány následující projekty:

- projekty zaměřené na problematiku životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje v rámci priorit stanovených podle politiky a akčního programu v oblasti životního prostředí
- projekty společného zájmu ve sféře dopravní infrastruktury, které směřují k naplnění priorit o rozvoji transevropských dopravních sítí.

6.4. Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti v programovém období 2007 - 2013

V období 2007 – 2013 sleduje strukturální politika 3 cíle, k jejichž dosažení bylo vyčleněno 26,7 miliard eur pro Českou republiku

6.4.1. Cíl Konvergence

Tento cíl je určen k podpoře růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských státech a regionech. Je prioritním cílem všech fondů, ze kterých jsou financována opatření na jeho uskutečnění. „Cíl „Konvergence“, který je určen na urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů tím, želepší podmínky pro růst a zaměstnanost prostřednictvím zvýšení kvality investic do hmotného a lidského kapitálu, rozvoje inovací a znalostní společnosti, zlepšení schopnosti přizpůsobovat se hospodářským a sociálním změnám, ochrany a zlepšování životního prostředí a výkonnosti správy. Tento cíl představuje prioritu fondů (Nařízení Rady (ES) č.1083/2006)“

Územní celky odpovídající úrovni NUTS 2 jsou způsobilé čerpat podporu v rámci Cíle Konvergence pokud jejich hrubý domácí produkt na obyvatele měřený paritou kupní síly a vypočtený na základě údajů Evropské unie za období 2000 – 2002 je nižší než 75 % průměrného hrubého domácího produktu na obyvatele Evropské unie – 25 členů – za stejné referenční období. (Hrabánková, 2009)

Podpora z ERDF bude zaměřena na modernizaci a diverzifikaci ekonomické struktury členských států a regionů, na rozšíření a zlepšení základní infrastruktury a ochranu životního prostředí. (Wokoun, 2008)

Podpora z ESF se týká zlepšení kvality a schopnosti institucí trhu práce, vzdělávacích systémů a sociálních a ošetrovatelských služeb, zvýšení investic do lidského kapitálu, a adaptace veřejné správy, posílení administrativní kapacity národních a regionálních správ. (Wokoun, 2008)

V tomto programovém období jsou v rámci plnění Cíle Konvergence nasazeny i prostředky z Fondu soudržnosti.

6.4.2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

„Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“, je mimo nejméně rozvinuté regiony zaměřen na posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů, jakož i zaměstnanosti v regionech předvídáním hospodářských a sociálních změn, včetně změn souvisejících s otevřením obchodu, a to prostřednictvím zvýšení množství a kvality investic do lidského kapitálu, inovací, podpory znalostní společnosti a podnikání, ochrany a zlepšování životního prostředí a zlepšování dostupnosti, přizpůsobivosti pracujících a podniků, jakož i rozvoje trhů práce přístupných pro všechny (Nařízení Rady (ES) č.1083/2006).“

Tento cíl se vztahuje na regiony NUTS 1 a NUTS 2, které nespádají pod Cíl Konvergence, tj. jejich HDP na obyvatele je vyšší než 75% průměry Evropské unie. Smyslem tohoto cíle je posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů včetně posílení zaměstnanosti.

6.4.3. Cíl Evropská územní spolupráce

„Cíl „Evropská územní spolupráce“, je zaměřen na posílení přeshraniční spolupráce prostřednictvím společných místních a regionálních iniciativ, na posílení nadnárodní spolupráce prostřednictvím opatření souvisejících s prioritami Společenství a přispívajících k integrovanému územnímu rozvoji a na posílení meziregionální spolupráce a výměny zkušeností na vhodné územní úrovni (Nařízení Rady (ES) č.1083/2006).“

Do tohoto cíle bychom zařadili všechny regiony nacházející se v blízkosti pozemských hranic vnitřních i vnějších na úrovni NUTS 3 a všechny regiony úrovně NUTS 3 podél mořských hranic, do vzdálenosti maximálně 150 km (Hrabánková, 2009).

Tento cíl je financován pouze z ERDF.

6.5. Operační programy

Operační programy jsou základními dokumenty, dle kterých jsou rozdělovány prostředky ze strukturálních fondů. V operačních programech jsou podrobně popsány cíle a priority, kterých chce členská země v daném odvětví či oblasti dosáhnout. Součástí každého dokumentu jsou informace o globálním cíli vybraného programu, specifických cílech, tzv. prioritních osách a oblastech podpory. Dále je uvedena finanční alokace pro daný operační program (většinou udávané v procentech ze sumy finančních prostředků určených z fondů EU pro danou členskou zemi), forma podpory a výčet žadatelů způsobilých k požádání o finanční prostředky. Žadatelé mohou být neziskové organizace, podnikatelské subjekty, obce, města, kraje, vzdělávací instituce a ostatní.

Pro období 2007 – 2013 bylo stanoveno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

6.6. OP pro cíl Konvergence

Jak již bylo řečeno, v České republice pod tento cíl spadají všechny regiony soudržnosti mimo Hlavního města Prahy a je realizován prostřednictvím osmi tematických operačních programů (OP) a sedmi regionálních operačních programů (ROP). Na tento cíl Konvergence připadá na období 2007 – 2013 25,89 miliard eur.

Sedm ROP s přidělenou částkou 4,66 miliard eur:

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

Osm tematických OP s celkovou přidělenou částkou 21,23 miliard eur:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí

- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

6.7.OP pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento program podporuje regiony, které nemohou čerpat z cíle Konvergence. V České republice pod něj spadá pouze Hlavní město Praha. Tento cíl obsahuje pouze dva operační programy a je na něj vyčleněno 0,42 miliard eur:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

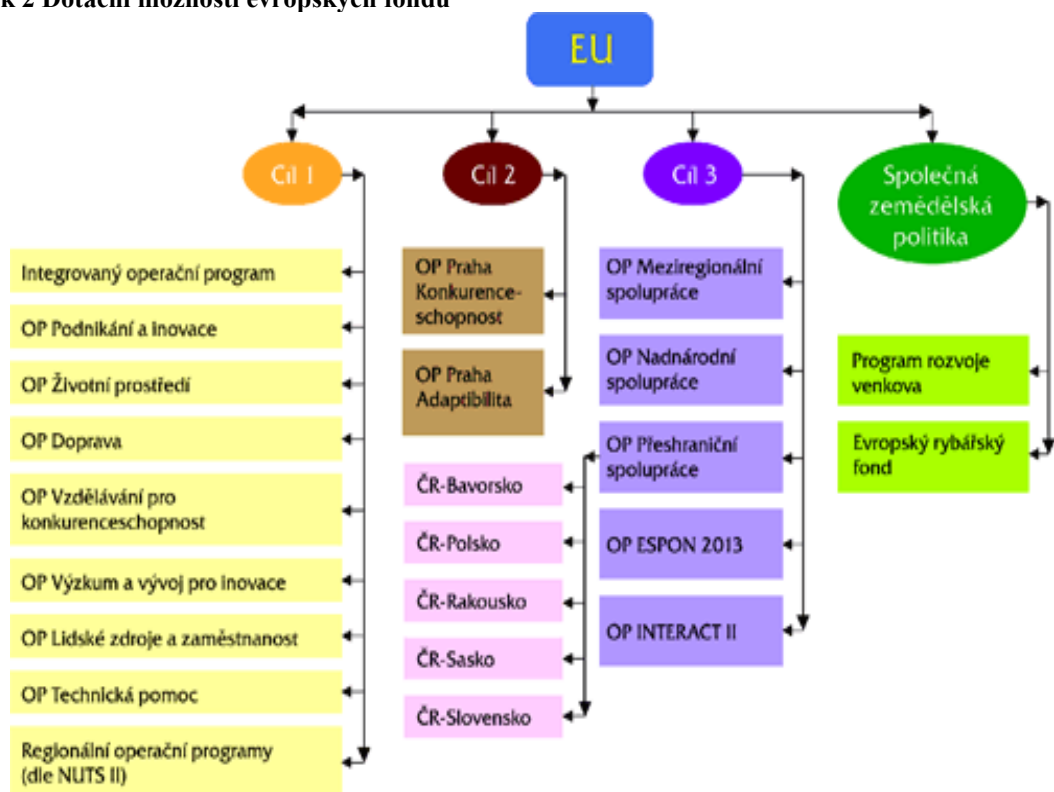
6.8.OP pro cíl Evropská územní spolupráce

Jak již z názvu a předchozí kapitoly vyplývá, tento cíl usiluje o přeshraniční podporu a mezinárodní a nadnárodní spolupráci regionů. Pro tento cíl bylo v České republice ustanoveno devět operačních programů a vyčleněno dohromady 0,39 miliard eur. Jedná se o:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
- OP Mezinárodní spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce
- Síťový operační program EPSON 2013
- Síťový operační program INTERACT II

Pro zjednodušení lze dotace z evropských fondů zobrazit graficky:

Obrázek 2 Dotační možnosti evropských fondů

Zdroj: www.risy.cz

Velice užitečnou tabulkou je následující rozdělení dotačních možností pro jednotlivé oblasti hospodářství a typy žadatelů. Tento přehled by měl pomoci žadateli při prvním výběru možností finančních zdrojů pro jeho projekt.

Obrázek 3 Dotační možnosti evropských fondů dle oblastí podpory a žadatelů

Finanční zdroj		EU												
Druh dotace/ finanční podpory	Operativní program Životní prostředí	Operativní program Doprava	Operativní program Vzdělávání a konkurenceschopnost	Operativní program Lidské zdroje a zaměstnanost	Operativní program Podnikání a inovace	Operativní program Výzkum a vývoj pro inovace	Integrovaný operační program	Regionální operační program (dle regionu)	Mezinárodní spolupráce (následovník Interreg IIC)	Národní spolupráce (následovník Interreg IIIB)	Přeshraniční spolupráce (následovník Interreg IIIA)	Program rozvoje venkova	Evropský rybářský fond	
														Oblast podpory
Oblast podpory	životní prostředí	x	o			o				x	x	x	o	o
	cestovní ruch							x	x	c	o	x	x	c
	doprava a TI		x						x	c	o	x	c	
	sociální oblast			o	x			x				x		
	zemědělství a venkov	x										x	x	x
	věda a výzkum		c	x		o	x			x	x		c	
	přeshraniční spolupráce									x	x	x		
	vzdělávání a lidské zdroje			x	x	o	x	x		o	o	x	o	
	kultura							x	o			x	o	
	památková péče							x	o			x	c	
	průmysl	c				x								
	bytová problematika							x	x					
	informační technologie			o		x	o				o			
regionální rozvoj	o	x			x	x	o	x	x	x	x	x		
Žadatel	neziskový sektor	x	x	x	x			x	x				o	
	podnikatelské subjekty	c	x			x		o	x				o	
	obce, města, kraje	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	
	vzdělávací instituce	x		x			x	x	x				o	
	ostatní	x	x	x		x	x	o	x				o	

Zdroj: www.risy.cz

Legenda: x - výhradní zaměření
o - lze využít pro tuto oblast
c - zaměřen okrajově

7. Regionální politika v ČR

Regionální politika byla do roku 1989, respektive 1990 mimo zájem tehdejší vlády a orientaci státu. K utváření určitých strategií rozvoje regionů dochází tedy v devadesátých letech minulého století. Na počátku o samotném definování regionální politiky stálo usnesení vlády č.759/1992 k zásadám regionální politiky vlády (Lacina, 2007).

V této době také dochází k diplomatickým jednáním o postupném začlenění České republiky do Evropské unie – v roce 1993 je podepsána dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskou unií a jejími členskými státy na straně druhé. 17. ledna 1996 byla oficiálně podána prostřednictvím předsedy tehdejší české vlády Václavem Klausem přihláška ke členství v Evropské unii. Později pak Evropská unie zveřejnila posudky o připravenosti všech kandidátů a vysvětlila a začala postupná příprava České republiky ke vstupu do Evropské unie. Až do roku 2004 probíhaly kontroly a byly vydávány zprávy o pokroku kandidátů. Nakonec 1.5.2004 bylo rozhodnuto o vstupu České republiky do Evropské unie (Lacina, 2007).

V roce 1996 vzniká Ministerstvo pro místní rozvoj a koordinace regionální politiky je této instituci svěřena. Od té doby je regionální politika v České republice koncepční a výkonnou činností státu, která má především za cíl přispívat k harmonickému a vyváženému rozvoji jednotlivých regionů, snižovat rozdíly mezi úrovněmi regionů a podporovat hospodářský a sociální rozvoj (Wokoun, 2008).

7.1.Současná česká regionální politika

Výrazné oživení české regionální politiky nastává v roce 2000 především díky několika významným usnesením vlády. Dochází k přijetí zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, rámce pro českou regionální politiku. „Poprvé je na území České republiky regionální rozvoj upraven právní normou (Wokoun, 2006)“ Do té doby byl prováděn jen na základě vládních nařízení.

„Od roku 2000 je česká regionální politika zaměřena na rozvoj podnikání, rozvoj lidských zdrojů, výzkum a technologický vývoj, rozvoj cestovního ruchu, zlepšování infrastruktury, rozvoj občanské vybavenosti, rozvoj služeb sociální a zdravotní péče a na opatření vedoucí k ochraně životního prostředí (Wokoun,2008).“

7.2. Program rozvoje regionu

Zákon č. 248/2000 o podpoře regionálního rozvoje definuje, že základní program rozvoje se odehrává na krajské úrovni, tj. NUTS 3. Každý kraj zpracovává strategický, střednědobý dokument, tzv. Program rozvoje územního obvodu kraje (Lacina, 2007). Tento dokument představuje klíčovou orientaci kraje při jeho rozvoji a jeho jednotlivých částí – mikroregiony, obce, dříve i okresy.

Na Program rozvoje kraje zpravidla navazují další strategické rámce rozvoje menších částí - Strategie rozvoje mikroregionu a Strategie rozvoje obce. Jsou zaměřeny na střednědobou až dlouhodobou koordinaci aktivit veřejného a soukromého sektoru. Tedy ekonomické, sociální, kulturní a ekologické aktivity daného regionu (Lacina, 2007).

Pro tyto strategie na nižších úrovních (NUTS 4 a NUTS 5) jsou klíčovými právními normami následující zákony:

- Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.
- Zákon o krajích č. 129/2000 Sb.
- Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb.
- Zákon o rozpočtových pravidlech č. 218/2000 Sb.

Posledně zmiňovaný zákon se rozvoje regionu týká především z finančního hlediska, protože mimo jiné upravuje i hospodaření s prostředky získanými v rámci podpory ze strukturálních fondů Evropské unie.

Návrh programu rozvoje regionu je na podnět dané regionální samosprávy, orgánů státní správy, a sdružení obcí, za eventuální podpory ministerstev.

Cílem programu rozvoje regionu je určit území, identifikovat problémy, vypracovat strategii rozvoje a poskytnout náměty na projekty k podpoře socioekonomického rozvoje včetně stanovení prioritních cílů.

8. Národní strategické dokumenty ČR

V rámci realizace politiky soudržnosti je nutné vycházet z přijaté programové dokumentace. Tato dokumentace vychází ze Strategických obecných zásad Společenství, které byly ustanoveny Radou Evropské unie 6.října 2006 pro programové období 2007 - 2013. Tímto dokumentem došlo k vymezení orientačního rámce pro intervenci evropských fondů v členských státech s cílem podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj Společenství (2006/702/ES).

Čerpání finančních prostředků totiž vyžaduje jasný koncept, protože každý region a každý členský stát mají odlišné problémy. Je tedy nutné vytvořit operační programy ať už tématické nebo strategické přímo pro daný stát zvláště – „ušít na míru“. Každý stát proto vytváří plán, v němž přesně definuje problémové oblasti bránící, či brzdící vývoj a předloží možnosti jejich řešení.

8.1. Národní rozvojový plán

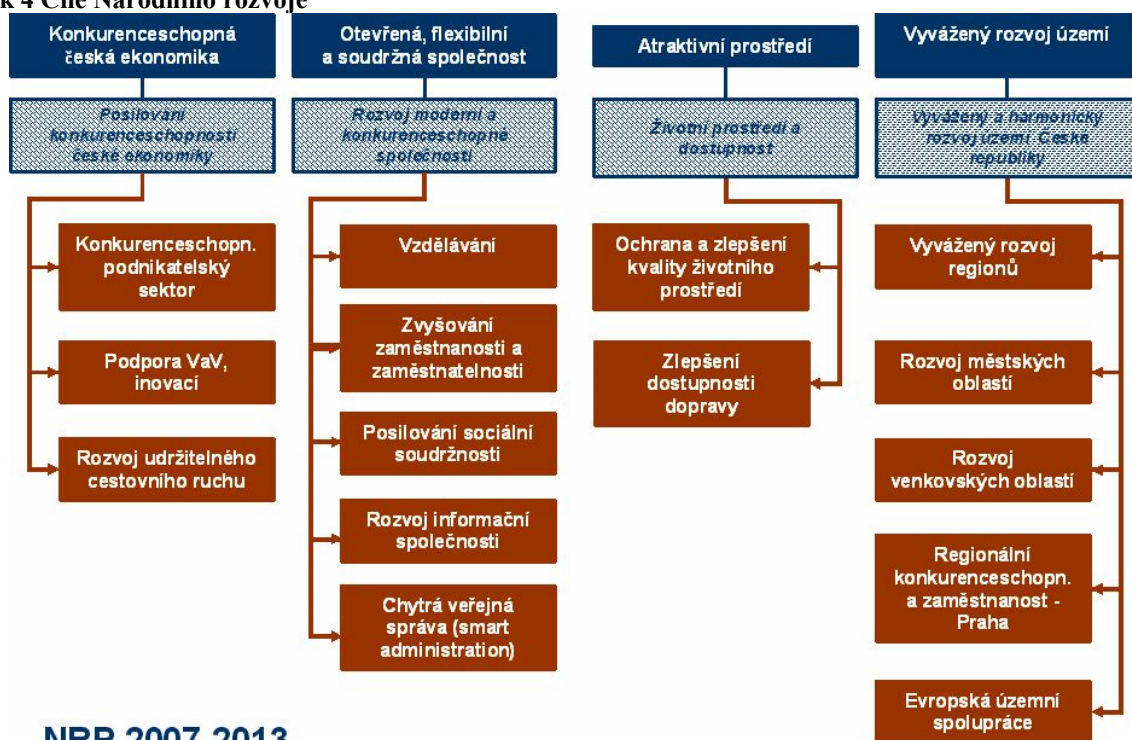
Ze zásad evropské dokumentace vychází Národní rozvojový plán, který tak tvoří základní dokument České republiky pro uplatňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Je také výchozím dokumentem pro zpracování dalšího významného a nezbytného dokumentu, který určuje strategii rozvoje státu – Národního strategického referenčního rámce. Dá se říci, že Národní rozvojový plán slouží pro vyjednávání České republiky s Evropskou komisí o způsobu začlenění regionální a strukturální politiky v ČR. V tomto plánu se především zpracovávají priority a cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti, zdůvodňuje potřeby podpory z fondů EU a definuje cíle, jichž má být podporou dosaženo.

Základní princip tento plán stanovuje v tom, že „konkurenceschopná česká ekonomika přispěje k celkové konkurenceschopnosti Evropské unie“ (Tisková zpráva Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Budoucnost programů fondů Evropské unie, 2006).

„Globálním cílem NRP je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby byla přitažlivým místem

pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva“ (Tisková zpráva Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Budoucnost programů fondů Evropské unie, 2006).

Obrázek 4 Cíle Národního rozvoje

NRP 2007-2013

Specifické cíle → prioritní osy → priority

Zdroj: <http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2006/Narodni-rozvojovy-plan-CR-2007-2013--Budoucnost-pr>

8.2. Národní strategický referenční rámec

Národní strategický referenční rámec jako druhý povinný dokument vzniká pro účely vymezení základní strategie a prioritních oblastí zaměření, které budou v České republice financovány z evropských fondů v programovém období 2007 – 2013.

Struktura tohoto dokumentu vychází přímo z legislativy Evropské unie a musí obsahovat: analýzu, zvolenou národní strategii, seznam programů podpory včetně rozdělení finančních prostředků. Tento dokument specifikuje cíle, jichž chce Česká republika dosáhnout. Tyto cíle jsou již zobrazeny v předchozím obrázku. Jsou nazývány jako strategické či specifické cíle a jedná se o:

- Konkurenceschopná česká ekonomika
- Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- Atraktivní prostředí
- Vyvážený rozvoj území

9. Cíle, metodika a hypotézy

Hlavní cíl:

- Na základě analýzy programových dokumentů jednotlivých operačních programů a podpor z fondů Evropské unie předložit možnosti využití dotačních titulů vybrané obci.

Vedlejší cíl:

- Na základě výpočtu délky doby splácení dluhu za určitých podmínek určit schopnost samofinancování investičního záměru obce Srubec – Revitalizace návsi Stará Pohůrka.

Pracovní hypotézy:

- Mezi jednotlivými programy podpor existují značné rozdíly týkající se tématického zaměření a disponibilního objemu finančních prostředků.
- Vybraná obec není schopna samofinancovat bez dotační podpory investiční záměr Revitalizace návsi Stará Pohůrka.

Vlastní metodika práce:

V první řadě dochází ke studiu odborné literatury a sběru dat a informací pro následnou analýzu jednotlivých programů a oblastí podpor. V praktické části jsem se snažil v analytické části charakterizovat obec Srubec a analyzovat podmínky prostředí, ve kterém se obec nachází. Dále v této části analyzuji jednotlivé programy a oblasti podpor z hlediska jejich využitelnosti pro obec Srubec. Z této analýzy vychází závěry a doporučení obci Srubec v podobě využití dotačních titulů – dle jejich oblasti zaměření a výše možného příspěvku. V syntetické části práce dle vytyčených cílů pomocí rentových a anuitních výpočtů kalkulují potřebnou výši kapitálu a míru spolufinancování pro realizaci doporučených investičních záměrů. Na základě získaných poznatků vyhodnocuji stanovené hypotézy a dosahuji uvedených cílů práce.

10. Deskripce obce Srubec

Obec Srubec se nachází v nadmořské výšce 512 m, přibližně 8 km jihovýchodně od jihočeské metropole – města České Budějovice. Rozloha katastrálního území činí 6km². Tato obec s celkovým počtem 1704 obyvatel (1737 vč. cizinců)¹ leží v turisticky atraktivním prostředí s nádhernou přírodou a panoramatickými výhledy na město České Budějovice a okolí.

Okolní krajina je v letních měsících přímo předurčena k pěší turistice a cykloturistice po vyznačených stezkách či mimo ně. V přílehlých lesích si přijdou na své i milovníci houbaření. V zimním období, při vhodných sněhových podmínkách, je pak tato lokalita vyhledávána k lyžařské turistice, především turistice na běžeckých lyžích. Ke sportovnímu vyžití slouží zejména sportovní areál místní TJ Slavoj Srubec a volně přístupná víceúčelová plocha s asfaltovým povrchem na návsi obce. V obci je k dispozici obecní knihovna a svou činnost zde již dlouhodobě provozují tři zájmové organizace: TJ Slavoj Srubec oddíl kopané, Sbor dobrovolných hasičů Srubec a Myslivecké sdružení Srubec.

O obci Srubec se poprvé dozvídáme v roce 1439, kdy byl vlastníkem osady obchodník Ondřej Sova z Českých Budějovic, který později začal využívat přídomek „ze Srubce“. V 16.století zde byla nalezena významná ložiska stříbrné rudy a její těžba zde přetrvala až do roku 1852. Roku 1850 se Srubec stal samostatnou politickou obcí. Prvním starostou se stal zdejší rychtář Jakub Steinhäusel. Až do roku 1920 k obci Srubec patřila osada Ohrazení.

Nejvyšším orgánem obce je 7 členné zastupitelstvo obce, starosta a místostarosta. Obecní zastupitelstvo volí ze svého středu starostu a místostarostu. V současném volebním období vykonává funkci starosty paní PhDr. Zuzana Vyhnálková.

¹ statistický údaj k 31.12.2009 zveřejněný na internetových stránkách obce, převzato dne 27.2.2010
Dostupný z WWW: <http://www.srubec.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=15313&id=1006&p1=52>

Obec se celkovým počtem 1737 obyvatel řadí do kategorie obcí 500 – 4999 obyvatel a pouze v rámci této kategorie je proto způsobilým žadatelem podpory. Dále obec svou polohou spadá do regionu, který je způsobilý žádat o podporu z operačních programů patřící pod Cíl Konvergence – podpora regionů s HDP nižším než 75 % průměr EU - a Cíl Evropská územní spolupráce.

Srubec je také členem mikroregionu Sdružení Růže, jež bylo založeno roku 1999 a dnes má 21 obcí a 5 organizací. Předmětem činnosti tohoto mikroregionu je: „Společná ochrana práv a zájmů sdružených obcí, společný postup při územním plánování, rehabilitace historického rázu obcí, zlepšování kvality života obyvatel obcí, rozvoj zahraniční spolupráce a propagace území.“ Důvodem vzniku Sdružení Růže byla existence společných problémů zakladatelských obcí a možnost získání mimořádných finančních prostředků na jejich řešení v rámci Evropské unie. V rámci tohoto mikroregionu aktivně pracuje Místní akční skupina, která se zabývá získáváním finančních prostředků pro obce Sdružení Růže. V tomto programovém období se jedná o podporu z prostředků LEADER ČR.

10.1. SWOT analýza obce Srubec

SWOT analýzu obce můžeme považovat za standardní analytickou metodu regionálního rozvoje kombinující profil obce, veřejné a podnikatelské prostředí. Podstatou této analýzy je odhalení, definování a současně vzájemné porovnávání vnitřních silných a slabých stránek a vnějších podmínek působících na obec. Výsledky SWOT analýzy by měly obci sloužit jako základ pro budoucí analyzování obce, vymezení problémových oblastí a vypracování zaměření rozvojového plánu obce.

Pro naše potřeby a potřeby obce je vhodné tuto analýzu rozdělit do několika dílčích částí, které pomohou detailněji analyzovat situaci a posoudit možný výstup této analýzy.

10.1.1. Základní SWOT analýza obce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Atraktivní poloha obce v blízkosti metropole České Budějovice • Malebné pohledy na Českobudějovickou pánev a okolí • Dopravně dostupná poloha, blízkost měst a hranic s Rakouskem • Klidné prostředí pro bydlení • Rozvojové plochy pro další výstavbu • Mateřské školy v obci • Nízká míra nezaměstnanosti • Čisté životní prostředí • Nová nebo rekonstruovaná technická a základní infrastruktura • Rekonstruovaná dopravní infrastruktura hlavních částí obce • Rozvinuté informační kanály obce (webové stránky obce, obecní zpravodaj, obecní rozhlas) • Lepší zajištění bezpečnosti chodců na komunikacích • Zájmové a společenské kluby 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršený stav dopravní infrastruktury odlehlých částí obce • Nedostatečný stav občanské vybavenosti • Nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu a volného času • Omezené interní finanční zdroje obce pro realizaci větších projektů • Nedostatečné prostory pro rozvoj občanské vybavenosti • Havarijní stav obecního rozhlasu • Nízká turistická atraktivita – pouze značené turistické cesty a drobné sakrální stavby • Velice málo pracovních míst v obci • Značná vyjíždka za prací do sousedního města • Nedostatečné podmínky, především z hlediska prostoru pro rozvoj podnikání
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha v dosahu regionálního centra • Napojení na městskou hromadnou dopravu města České Budějovice • Možnost získání zdrojů financí z dotačních fondů pro rozvoj obce • Členství v mikroregionu Sdružení Růže • Možné napojení obce na síť cyklostezek • Cílená propagace obce • Zlepšení nabídky sportovních zařízení a volnočasového využití v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezené množství pracovních příležitostí zejména pro absolventy škol • Nižší komunitní aktivita obyvatel • Nekontrolovaný a živelný rozvoj obce • „Satelitní“ obec sloužící pouze jako noclehárna • Nedostatečné množství rozvojových ploch v obci

<ul style="list-style-type: none"> • Udržení kvalitního životního prostředí v obci, citlivá péče o krajinu • Využití místních obnovitelných zdrojů • Lokalita vhodná pro aktivity krátkodobého cestovního ruchu • Blízkost 	
--	--

10.1.2. Nová výstavba a územní rozvoj obce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Příjemné a klidné prostředí, atraktivní poloha obce vhodná pro rezidentní bydlení • Vhodné podmínky pro rozvoj nové výstavby (vybavení technickou infrastrukturou) • Existence volných ploch pro případnou zástavbu i pro jiné alternativy • Velice dobrá dopravní dostupnost obce (silnice, MHD) • Tradice individuálního bydlení • Aktualizace územního plánu 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezený zájem občanů na udržování a rozvoji vzhledu obce • Absence volných ploch pro případnou zástavbu i pro jiné alternativy
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha obce v blízkosti většího města (České Budějovice) • Dobré dopravní napojení obce • Zájem o bydlení mimo velké město • Využití volných ploch pro: výstavbu RD, podnikatelské účely • Zatraktivnění vzhledu obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná koordinace územních nároků jednotlivých investic • Soukromé vlastnictví volných ploch využitelných pro rozvoj výstavby • Nedostatečná znalost obce a jejích potřeb rozvoje a aktivit

10.1.3. Místní obyvatelé a kvalita života v obci

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Lidský potenciál (nadprůměrná sociální, vzdělanostní a ekonomická struktura obyvatel) • Růst počtu obyvatel díky nové výstavbě • Růst počtu dětí • Nově vybudované MŠ se zahradou • Dostupnost středního i vysokého školství v nedalekých Českých Budějovicích • Rozvinutá spolková činnost (TJ Slavoj Srubec - oddíl kopané, Sbor dobrovolných hasičů Srubec a Myslivecké sdružení Srubec) • Obecní knihovna • Veřejně dostupný internet (knihovna) • Webové stránky obce, obecní zpravodaj – informace o dění v obci • Možnost sportovního vyžití v obci – sportovní areál TJ Slavoj Srubec a volně přístupný víceúčelový asfaltový povrch 	<ul style="list-style-type: none"> • Příliv nových obyvatel bez historických vazeb k obci • Nedostatečná nabídka volnočasových aktivit pro mladé, nízká motivace pro zapojení • Absence ZŠ, nutnost dojíždění dětí • Absence dětského lékaře v obci • Absence lékařské a zdravotní péče v obci • Nedostatečná kvalita sportovních zařízení • Absence zastřešené sportovní plochy (tělocvičny apod.) • Nedostatečné zázemí pro kulturní vyžití občanů • Absence pošty v obci
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření volnočasových aktivit (kulturní, vzdělávací, sportovní) - podle cílových skupin: děti, mládež, dospělí, ženy, senioři • Vybudování relaxační zóny, parku • Možná nabídka vzdělávání pro dospělé (PC a jazykové vzdělávání) • Rozvoj a spolupráce jednotlivých spolků v obci, podpora vzniku dalších • Využití dotací na financování obnovy a výstavby občanské vybavenosti obce i rozvoje lidských zdrojů • Využití existujících objektů (např. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sociálně-patologické vlivy společnosti na děti a mládež • Technický stav obecních objektů • Omezená nabídka sociálních služeb v obci • Nižší aktivita obyvatel ve vztahu k rozvoji obce • Nedostatečná komunikace, občasně negativní projevy v chování místních občanů (vandalství, nedodržování etických pravidel)

<ul style="list-style-type: none"> • Větší zapojení obyvatel do veřejného života obce 	
--	--

10.1.4. Podmínky pro rozvoj podnikání, zaměstnanost

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Relativně široká nabídka pracovních míst v obci a okolí, nízká míra nezaměstnanosti • Dostatečně široká základna ekonomicky aktivních obyvatel v obci a okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezené příležitosti ke zvyšování odborných způsobilostí v obci a jejím okolí • Prostorové omezení rozvoje malého a středního podnikání • Slabé podnikatelské aktivity v obci • Velmi vysoká denní pracovní mobilita obyvatel • Značná vyjíždka obyvatel za prací • Absence některých služeb v obci (řeznictví, pekárna, drogerie, větší sortiment služeb)
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj počítačové gramotnosti a dalších kompetencí požadovaných na trhu práce • Relativně početná skupina žáků, studentů a učňů • Informovanost o možnostech čerpání dotací z různých zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnější ekonomické vlivy (zdražování, daňové reformy, pokles ekonomiky ČR) • Neangažovanost místních podnikatelů na dalším rozvoji obce • Silná konkurence (především z blízkého města) • Změny v profesní struktuře a požadavcích na zaměstnance • Úbytek občanů v produktivním věku, růst ekonomicky neaktivní složky obyvatel • Odliv kvalifikované pracovní síly • Nízké využívání dotací u podnikatelských subjektů (zprac. prům., zemědělství)

10.1.5. Dopravní a technická vybavenost obce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrá dostupnost i obslužnost (i v zimním období) • Rychlé spojení s regionálním centrem České Budějovice • Blízké rychlostní komunikace • Pravidelné autobusové spojení s většími sídly regionu • Bezdrátový internet v obci • Dostupné telekomunikační služby • Dobré zázemí prvků technické infrastruktury (napojení na plynovod, vodovod) • Napojení kanalizace na ČOV města České Budějovice • Zlepšení bezpečnosti chodců na komunikacích 	<ul style="list-style-type: none"> • Relativně vysoký průjezd vozidel obcí • Nedostatečné možnosti parkování v některých částech obce • Zhoršený stav některých místních komunikací • Absence kabelové televize v obci
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace a údržba současné infrastruktury • Využití dotací z evropských, národních či regionálních prostředků na financování obnovy a výstavby nových prvků dopravní a technické infrastruktury obce • Ve výstavbě dálniční koridor v blízkosti obce • Blízkost mezinárodního letiště Planá nad Vltavou, v současnosti rozhodování o jejím využití k veřejným letům 	<ul style="list-style-type: none"> • Rostoucí automobilismus – nutnost rekonstrukce a údržby komunikací • Vysoká rychlost projíždějících vozidel • Zvyšování počtu projíždějících vozidel s vysokou hmotností • Nedostatek zdrojů na údržbu a nutné opravy místních komunikací • Napojení obce na veřejný vodovod, bez vlastního zdroje vody

10.1.6. Péče o kvalitu životního prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Relativně čisté ovzduší bez znečištění • Neexistence významných ekologických zátěží • Kvalitní svoz komunálního a nebezpečného odpadu • Vysoká úroveň třídění odpadů • Dostatečná úroveň zeleně v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Mizivé využití alternativních zdrojů energií • Nedostatečná ekologická osvěta
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování splaškové a dešťové kanalizace, výstavba obecní ČOV • Další rozvoj otázky nakládání s odpady • Řešení otázek protipovodňové ochrany (přivalové deště) • Výsadba zeleně, stromů (veřejná prostranství, podél komunikací) • Obnova polních cest, ochrana biokoridorů • Využití obnovitelných a alternativních zdrojů energie • Růst zájmu obyvatel o ochranu životního prostředí a krajiny • Ekologická osvěta obyvatel (především dětí) • Možnost využití zemědělských ploch pro pěstování biomasy (biopaliva) • Využití užitné hodnoty dešťové vody 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení nákladů na vytápění zemním plynem – přechod k neekolog. palivům • Znečišťování kvality vzduchu • Znečišťování prostředí okolí obce odpady • Zabezpečení dostatečného zdroje vody • Vlivy zemědělství na půdní fond a vodní zdroje • Zhoršení kvality místních toků vlivem nedořešené likvidace odpadních vod • Zanedbání péče o okolní lesy • Nárůst automobilového provozu a následné zhoršení kvality životního prostředí v obci • Nebezpečí vzniku černých skládek v okolí obce

10.1.7. Potenciál cestovního ruchu a místní správa

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Příjemné prostředí obce – blízkost hor i větších měst a významných turistický center • Značená turistická trasa procházející katastrům obce • Rozvinuté informační kanály obce (webové stránky, obecní zpravodaj, obecní rozhlas) • Stabilní růst rozpočtu obce tažený růstem daňových příjmů • Kladné hospodaření obce, možnost realizace záměrů malého rozsahu z vlastních zdrojů • Vysoké zastoupení ek. subjektů na financování obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná informační infrastruktura pro cestovních ruch (tabule, mapy, označení významností) • Téměř nulová nabídka atrakcí v obci (historické, turistické, volnočasové, kulturní) • Omezený potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v obci • Nulová kapacita ubytovacích služeb v obci • Nedostatečně využívané možnosti trávení volného času v obci • Relativně malé zapojení občanů do procesů plánování v obci • Zvyšující se dlouhodobá zadluženost obce
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Oblast Českobudějovicka jako oblast cestovního ruchu s mezinárodním významem • Vybudování cyklostezky směrem Ledenice – Trocnov – Borovany • Zpřístupnění historické těžby stříbra turistům • Rozvoj cestovního ruchu - poskytování zázemí, občerstvení pro návštěvníky a cykloturisty projíždějící obcí, pořádání akcí • Využití zemědělského území i tradice práce v zemědělství pro rozvoj agroturistiky • Rozvoj spolupráce s okolními obcemi • Využití potenciálu růstu daňových příjmů obce v souvislosti s růstem počtu obyvatel a ek. subjektů v obci • Využití potenciálu přebytkového 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná propagace obce a jejích atraktivit • Nezájem návštěvníků o lokalitu a neznalost atraktivit obce • Úbytek obyvatel – snížení daňových příjmů obce • Nepřiměřený objem investic negativně ovlivňující dlouhodobé zadlužení obce • Omezené množství finančních prostředků obce na realizaci větších rozvojových záměrů • Postupující ztráta zájmu občanů o věci veřejné, nízká úroveň spolupráce obce s občanskou veřejností

<ul style="list-style-type: none"> • Využívání dotací pro financování rozvojových záměrů • Financování záměrů, které obci přinášejí přidanou hodnotu a podporují její rozvoj • Snaha porozumět potřebám obyvatel, angažovanost obyvatel na dalším rozvoji obce 	
---	--

Tato SWOT analýza byla vypracována ve spolupráci se starostkou obce Srubec. Na základě výsledků této analýzy jsem došel k závěru, že obce by se do budoucna měla orientovat na rozvoj občanské vybavenosti a rekonstrukci dopravní infrastruktury v odlehlejších částech obce. V jedné z následujících kapitol se konkrétně zabývám řešením těchto problémů spolu s financováním investic do těchto oblastí.

Dalším problémem, který by obec Srubec měla řešit je vybudování základní školy, ale po konzultaci se starostkou a zastupitelstvem obce se tímto problémem nehodlají zabývat do doby nezbytně nutné. Důvodem je především opravdu vysoká náročnost nejen prvotních nákladů, ale následně i provozních nákladů školy. Pro vybudování školy navíc v katastru obce není dostatečně velká plocha a nelze ani s jistotou říci, zda-li by nově vybudovaná škola byla z hlediska počtu a věkového složení dětí trvale udržitelná a využitelná.

10.2. Rozpočty obce Srubec

Pro splnění cíle práce je nezbytné uvést velikost rozpočtu obce a možnost tvorby přebytkového rozpočtu vzhledem k financování projektů a splácení sjednaných úvěrů.

Příjmy

Zdrojem příjmu municipálních rozpočtů jsou především daňové příjmy odvíjející se z pravidel rozpočtového určení daní. Nedaňovými příjmy jsou poté příjmy

z vlastní činnosti obce, přijaté sankce a příjmy z prodeje majetku. Kapitálovými příjmy jsou neinvestiční dotace ze Státního rozpočtu a z krajů.

Výdaje

Obec je oprávněna vynakládat své finanční prostředky vždy jen prostřednictvím svého výdajového rozpočtu. V obci Srubec jsou největší výdaje vydávány na opravu a údržbu silnic, na služby městské hromadné dopravy a dále na vnitřní správu a vodní hospodářství. Výše jednotlivých položek se samozřejmě v průběhu let vychylují dle momentálních potřeb obce.

Schválený rozpočet obce Srubec na rok 2010

Rozpočtové příjmy na rok 2010 byly schválené ve výši 13.863.316 Kč. Rozpočtové výdaje na rok 2010 byly schválené ve výši 13.823.830 Kč včetně položky Splátky dlouhodobě přijatých půjček, které tvoří 1.600.000 Kč. Rozdíl mezi výdaji a příjmy tak tvoří položka Změna stavu krátkodobých prostředků na BÚ v kapitole Financování a činí 39.486 Kč. Splátky dlouhodobě přijatých půjček jsou v rozpočtovém výhledu obce Srubec na období 2011 – 2015 vyjmuty z kapitoly rozpočtové výdaje a jsou vedeny na samostatném účtu – Financování, kde jsou dále členěny jako analytické účty dle účelu a poskytovatelů úvěrů. Tento účet lze považovat za plánovaný přebytek obce Srubec, který musí být vytvořen na splacení smluvených úvěrů dle splátkových kalendářů.

Schválený rozpočtový výhled na období 2011 – 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Rozpočtové příjmy celkem	13 880 000	14 860 000	15 600 000	16 080 000	16 830 000
Rozpočtové výdaje celkem	12 507 000	12 663 000	14 403 000	14 883 000	15 633 000
Financování - splátky úvěrů	1 373 000	2 197 000	1 197 000	1 197 000	1 197 000
Výdaje + financování	13 880 000	14 860 000	15 600 000	16 080 000	16 830 000

Banka	2011	2012	2013	2014	2015
ČSOB - chodníky Ledenická	1 000 000	1 000 000	0	0	0
KB - Revitalizace	193 000	583 000	583 000	583 000	583 000
KB - rozšíření komunikace Hodějovická	180 000	614 000	614 000	614 000	614 000
Splátky celkem	1 373 000	2 197 000	1 197 000	1 197 000	1 197 000

Dle tohoto rozpočtového výhledu se předpokládá splacení úvěru od ČSOB, a.s. poskytnutého na vybudování chodníku kolem části silnice Ledenická do roku 2012. Úvěr od KB, a.s. na Revitalizaci návsi Stará Pohůrka je plánován se splatností do roku 2019. Závazek vůči KB, a.s. za poskytnutí úvěru na rozšíření komunikace ulice Hodějovická bude splacen do konce roku 2015.

V rámci rozpočtového výhledu, rozpočtů minulých let a dle vyjádření zastupitelů obce Srubec je možné plánovat přebytek v rámci financování projektů rozvoje obce mezi 1 až 2 miliony Kč. Z tohoto závěru vycházím v kapitole o možnostech financování dalších projektů a také v kapitole kalkulace samofinancování projektů obce Srubec.

11. Program podpory řídicího orgánu - Ministerstvo zemědělství

Na podporu rozvoje obcí jsou prostředky v gesci Ministerstva zemědělství ČR alokovány prostřednictvím Programu rozvoje venkova. Tento program využívá finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a prostředků ze státního rozpočtu.

11.1. Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Cílem tohoto programu na období 2007 – 2013 je rozvoj venkovského prostoru ČR na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa a snížit míru nezaměstnanosti na venkově.

Základní struktura Programu rozvoje venkova má 4 osy a 25 opatření (specifické cíle), z nichž většina je orientována především na podporu malého a středního podnikání, ale je zde i několik významných oblastí podpory pro obce.

Finanční prostředky na realizaci Programu rozvoje venkova zobrazuje následující tabulka (údaje jsou v eurech):

Tabulka 3 Finanční plán Programu rozvoje venkova

Osa	Veřejné zdroje		
	Veřejné zdroje celkem	Míra podpory	Podpora z EAFRD
Osa I	840522497	75%	630391873
Osa II - cíl konvergence	1936012557	80%	1548810045
Osa II - cíl konkurenceschopnost	9726295	55%	5349462
Osa III	635553634	75%	476665226
Osa IV	175969147	80%	140775318
Technická pomoc	18019241	75%	13514430
Celkem	3 615 803 370		2 815 506 354

Zdroj: Programový dokument Programu rozvoje venkova

Na období 2007-2013 bylo vyčleněno 2 815 506 354 eur z EAFRD a tato částka byla doplněna ze státního rozpočtu ČR o 800 297 016 eur.

Program rozvoje venkova hraje důležitou úlohu ekonomického rozvoje. Prostřednictvím tohoto programu dochází v období 2007-2013 k realizaci Národního strategického plánu rozvoje venkova, který má za cíl zvyšování ekonomické úrovně, vytváření nových pracovních míst a udržitelný ekonomický rozvoj. Tento plán zajišťuje vazbu mezi strategiemi Evropské unie a obecnými cíly České republiky.

Jak již bylo řečeno, Program rozvoje venkova se člení na 4 základní osy.

11.1.1. Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Tabulka 4 Priority, cíle a opatření Osy I

Priorita	Modernizace, inovace a kvalita	
Cíl	Vytvořit silné zemědělsko-potravinářské odvětví, modernizovat zemědělské podniky, zavádět inovace a zvýšit kvalitu produktů	% z osy 85,21
Opatření	Modernizace zemědělských podniků	35,4
	Investice do lesů	10,13
	Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	14,57
	Pozemkové úpravy	23,12
	Seskupení producentů	1,99
Priorita	Přenos znalostí	
Cíl	Vytvořit dynamické zemědělsko-potravinářské prostředí, rozšířit vzdělávání a poradenství a snížit věkový průměr pracovníků v zemědělství	% z osy 14,79
Opatření	Další odborné vzdělávání a informační činnost	1,49
	Zahájení činnosti mladých zemědělců	6,86
	Předčasné ukončení zemědělské činnosti	4,08
	Využívání poradenských služeb	2,35

Zdroj: Programový dokument Programu rozvoje venkova

Osa I je zaměřena na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě v navazujícím potravinářství. Finanční alokace na osu I činí 22,39 % z celkových prostředků EAFRD. Z hlediska alokace největšího množství finančních prostředků lze za hlavní oblasti podpory považovat modernizaci zemědělských podniků, pozemkové úpravy a přidávání hodnoty zemědělským produktům. Nicméně tyto oblasti podpory jsou určeny pouze pro podnikatelské subjekty v zemědělství, proto se tím dále nebudu zabývat. Obec může

z této osy využít finanční prostředky pouze v rámci dvou podopatření z Investice do lesů a opatření Využívání poradenských služeb.

Investice do lesů

Toto opatření sleduje strategický cíl zlepšení konkurenceschopnosti lesnictví, zejména se zaměřuje na podporu rozvoje dynamického podnikání v lesnictví, vyšší výkonnosti lesnických podniků, na restrukturalizaci lesnického sektoru a zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví. Podpora směřuje především ke zlepšení lesnické techniky, která nesplňuje požadavky moderních technologií a nejsou tak splněny předpoklady pro konkurenceschopné hospodaření.

Podopatření - Lesnická technika

Podpora je poskytována na investice do nových strojů a zařízení pro budování a údržbu lesních cest, stezek a chodníků, meliorací, hrazení bystřin, retenčních nádrží, strojů a zařízení sloužících pro obnovu a výchovu lesních porostů a prvotní zpracování dříví ekologickými technologiemi.

Podopatření – Lesnická infrastruktura

Tato podoblast podporuje výstavbu, modernizaci, rekonstrukci a celkové opravy lesních cest, zařízení upravující vodní režim v lesích a ostatní infrastrukturní objekty sloužící k lesnímu hospodářství. Způsobilý žadatel, kterým je mimo podnikatele i obec hospodařící v lesích, nebo obec vlastníci les, má možnost v rámci tohoto podopatření získat finanční podporu až ve výši 100% investičních nákladů, kde 75 % je hrazeno z fondů EU a 25 % z veřejných zdrojů České republiky

Využívání poradenských služeb

V rámci tohoto opatření mohou obce nebo sdružení obcí žádat o příspěvek na nákup poradenských a konzultačních služeb, které odpovídají účelu podpory. Účelem podpory je sloučení moderních výrobních metod a technologií se zachováním a zlepšením krajiny a ochranou životního prostředí.

Shrnutí

Obec Srubec je vlastníkem lesního pozemku, na kterém hospodaří jeden zaměstnanec obce Srubec a náklady na činnost v lesnictví činí v rozpočtových výdajích 20 tisíc ročně. Tento les je v okrajové části obce a jeho rozloha je oproti okolním lesním plochám zanedbatelná. Tímto úsekem lesa nevede žádná upravovaná lesní cesta. Nicméně obec splňuje podmínky pro způsobilého žadatele a pokud by uvažovala o nákupu lesnické techniky k údržbě tohoto lesa, rozhodně bych jí doporučil využít možnosti financování tohoto záměru prostřednictvím dotace z tohoto programu, kde je možná výše podpory až 50 % nákladů.

11.1.2. Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Tabulka 5 Priority, cíle a opatření osy II

Priorita	Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajín	
Cíl	Podpora zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti a podpora vhodných zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny. Podpora ochrany životního prostředí na zemědělské půdě a v lesních oblastech s vysokou přírodní hodnotou.	% z osy 80,10
Opatření	Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	36,37
	Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES - Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě	0,30
	Agroenvironmentální opatření - Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)	13,52
	Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů	28,60
	Platby v rámci Natury 2000 v lesích	0,63
	Lesnicko-environmentální platby	0,68
Priorita	Ochrana vody a půdy	
Cíl	Ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu.	% z osy 14,76
Opatření	Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu	11,99
	Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES - Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)	2,77
Priorita	Zmírňování klimatických změn	
Cíl	Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím stávající lesního potenciálu a možností jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa.	% z osy 5,14
Opatření	Zalesňování zemědělské půdy	3,14

	Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	2,00
--	---	------

Zdroj: Programový dokument Program rozvoje regionu

Tato druhá osa podporuje zvyšování biologické rozmanitosti v krajině, ochranu přírodních zdrojů, zachování přirozeného vodního režimu, snižování emisí skleníkových plynů narušující rovnováhu přirozeného prostředí a pomáhá zachovat nebo obnovit funkce lesů. Navazuje na opatření Natura 2000, která se v minulém plánovacím období osvědčila (Programový dokument PRV, strana 53).

V rámci této osy může obec žádat o finanční prostředky pouze za předpokladu, že je vlastníkem nebo nájemcem zemědělské půdy nebo je vlastníkem lesního pozemku nebo hospodaří v lesích soukromých osob. Obec Srubec bohužel takovým statutem vlastníka nebo nájemce zemědělské půdy nedisponuje a proto je z této osy podpory jako žadatel vyřazena. Srubec je vlastníkem pouze lesního pozemku nicméně tuto oblast nelze zařadit do kategorie lesního porostu z předchozího produkčního cyklu. Stejně tak nelze hovořit o hospodářském nevyužívání lesů, čímž by mohla vzniknout nějaká finanční újma.

Oblast podpory, ze které by obec Srubec mohla získat určité finance, je v rámci opatření Zalesňování zemědělské půdy, podopatření Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů a Neproduktivní investice v lesích.

Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Tato podpora umožňuje obnovu produkčního potenciálu a funkcí lesa po přírodní kalamitě nebo požáru. Obec Srubec díky své poloze čelí každoročně silným náporům větrů a v lesích často vznikají mírné škody – polámané a poraněné lesní porosty. Pro řešení vážnější situace by Srubec mohl využít této finanční podpory k rychlé obnově lesa.

Neproduktivní investice v lesích

Skutečnost, že v lese, který je majetkem obce Srubec, nevede žádná turistická stezka neznamena, že by zde nemohla být nějaká vybudována spolu s například rekreační zónou – odpočinková zóna s lavičkami. Přesně pro tento účel byla vytvořena podpora – Neproduktivní investice v lesích. Jsou financovány činnosti k posílení rekreační funkce lesa (výstavba stezek pro turisty do šíře 2 metrů, apod.), činnosti k usměrňování návštěvnosti území (zřizování parkovacích míst, odpočinkových stanovišť, přístřešků, lesních studánek, informačních tabulí, apod.), činnosti k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa (objekty pro zajištění bezpečnosti návštěvníků, například mostky, zábradlí, stupně, apod.), činnosti k údržbě lesního prostředí a ostatní práce a činnosti přispívající ke zvyšování společenské hodnoty lesů.

Shrnutí

Mým jednoznačným doporučením pro obec v rámci této osy je posledně zmiňovaná podpora – Neproduktivní investice v lesích. Vybudování turistické stezky a relaxační zóny s lavičkami a přístřeškem by dle mého názoru občané a návštěvníci přivítali, jelikož v okolních lesích podobné zařízení neexistuje a díky tomuto kroku by mohlo dojít ke došlo ke zvýšení občanské vybavenosti v obci. Ostatní oblasti podpory této priority v současné ani nejbližší době dle mého názoru není obec Srubec schopna dostatečně využít.

11.1.3. Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Tabulka 6 Priority, cíle a opatření osy III

Priorita	Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE	
Cíl	Vytvořit pracovní místa a zajistit vyšší příjmovou úroveň obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit na venkově a podporou venkovské turistiky, zajistit naplnění závazků ČR v oblasti využití OZE	% z osy 50
Opatření	Diverzifikace činností nezemědělské povahy	22,5
	Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	15
	Podpora cestovního ruchu	12,5
Priorita	Podmínky růstu a kvalita života na venkově	

Cíl	Vytvořit podmínky růstu ve venkovských oblastech. Zlepšit vybavení a vzhled vesnic a veřejných prostranství a posílit soudržnost obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova. Zabezpečit rozvoj venkovské infrastruktury s cílem rozvoje malého a středního podnikání a zlepšení životního prostředí venkovských sídel.	% z osy 48
Opatření	Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	39
	Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	9
Priorita	Vzdělávání	
Cíl	Přispět k vyšší úrovni vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvoje poradenství a vzdělávání a zvýšit používání informačních a komunikačních technologií.	% z osy 2
Opatření	Vzdělávání a informace	2

Zdroj: Programový dokument Program rozvoje regionu

V rámci této priority se klade důraz na rozlišení větších a menších obcí. Mnoho podpor a finančních prostředků je určeno především malým obcím do 500 obyvatel. Dále jsou tu podporované aktivity také v obcích do 2000 obyvatel, mezi které obec Srubec patří a v poslední řadě aktivity pro jakkoliv početnou obec. Je velká škoda, že především opatření **Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby** není přístupno také obci Srubec právě díky velikostnímu omezení obce. V rámci tohoto programu lze totiž čerpat finanční prostředky, mimo jiné, na modernizaci dopravní, technické a vodohospodářské infrastruktury, z čehož bych chtěl zmínit především technickou infrastrukturu. V rámci ní totiž obce do 500 obyvatel mohou žádat o dotaci například na modernizaci obecního bezdrátového rozhlasu. Uvedené zmiňuji z důvodu havarijního stavu obecního rozhlasu obce Srubec, který modernizaci vyžaduje, avšak tuto investici financovanou pouze z obecního rozpočtu zastupitelstvo neschválilo. Pro řešení tohoto problému jsem našel podporu v rámci Osy 4 LEADER.

I přesto je v rámci tohoto opatření možná podpora pro obce do 2000 obyvatel. Jde o podporu projektů vodohospodářské infrastruktury, čističek odpadních vod a kanalizace. Obec Srubec by tento dotační titul mohla využít pro rekonstrukci již zastarávající kanalizace v odlehlých částech obce. Výše podpory u této investice je rovna 90 % uznatelných nákladů.

Vzdělávání a informace

Tato oblast podpory je určena pro všechny obce, které plánují vzdělat a informovat hospodářské subjekty hodlající působit na venkově. Toto vzdělávání by mělo být zaměřeno na možnosti diverzifikace činností nezemědělské povahy, zakládání a rozvoj mikropodniků, možnost uplatnění ve venkovském cestovním ruchu, ve službách pro obyvatelstvo a možnostech rozvoje dědictví venkova. Finančně podporovány jsou náklady spojené se zajištěním vhodných prostor, technické zabezpečení, výdaje s přípravou a poskytnutím informačních materiálů, nákup kancelářských potřeb v nezbytné míře, výdaje spojené s vlastní přípravou vzdělávací akce, výdaje na odbornou činnost lektorů a náklady spojené s propagací vzdělávacích a informačních aktivit.

Shrnutí

Vzdělávání a informace pro fyzické či právnické osoby poskytované prostřednictvím obce a jejích prostředků pro posílení potencionálního růstu je v obci Srubec spíše okrajovou záležitostí.

11.1.4. Osa IV – Leader

Tabulka 7 Priority, cíle a opatření Osy IV

Priorita	Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova	
Cíl	Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství	% z osy 100
Opatření	Místní akční skupina	max. 18
	Realizace místní rozvojové strategie	min. 72
	Realizace projektů spolupráce	10

Zdroj: Program rozvoje venkova

Tato osa přispívá ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. Účelem osy je vytvořit v jednotlivých obcích potřebu vzájemně si pomáhat ke vzniku místních partnerských

subjektů, které na venkově působí k dosažení vytyčených cílů. Tyto vzájemné pomoci jsou definovány do místních akčních skupin (MAS), kterým je vymezena působnost. Sdruženy jsou ty obce, které mají společnou charakteristiku a problémy. MAS je založena jako obecně prospěšná společnost a má tedy svou právní subjektivitu dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, dále občanské sdružení dle zákona 83/1990 Sb., o sdružování občanů, a nebo zájmové sdružení právnických osob dle Občanského zákoníku.

Obec Srubec je členem mikroregionu Sdružení Růže, která v rámci Místní akční skupiny vyvíjí aktivní činnost právě v oblasti žádostí o poskytování dotací z této čtvrté osy – LEADER.

Oblasti podpory financované touto osou jsou uvedeny v tzv. Strategickém plánu Leader, který má každá MAS svůj vlastní a odlišný od ostatních.

Strategický plán Leader Místní akční skupiny Sdružení Růže o.s. definuje následující oblasti podpory, tzv Fiche:

- Fiche 1: Infrastruktura pro kvalitu vzdělávání
- Fiche 2: Infrastruktura pro předškolní výchovu
- Fiche 3: Konkurenceschopnost zemědělství
- Fiche 4: Konkurenceschopnost cestovního ruchu
- Fiche 5: Konkurenceschopnost mikropodniků
- Fiche 6: Podmínky pro sociální služby a zdravotní péči
- Fiche 7: Podmínky pro volný čas
- Fiche 8: Podmínky pro kultivaci životního prostředí
- Fiche 9: Podmínky pro ochranu zdraví a majetku obyvatel
- Fiche 10: Podmínky pro ochranu a rozvoj kulturního dědictví venkova

Jednotlivé Fiche dále analyzují v souladu se stanoveným cílem – využitelnost obcí Srubec. Dále jsou Fiche uvedeny v platném znění, které se s vyhlášenými výzvami mění.

Fiche 2: Infrastruktura pro předškolní výchovu

V rámci této Fiche je podporována rekonstrukce, modernizace a zabezpečení mateřských školek včetně vnitřních a okolních vnějších prostor a tvorba infrastrukturních podmínek pro mateřská centra.

Na území obce Srubec se v současné době nacházejí dvě mateřské školy, vybudované v posledních letech moderními stavebními technologiemi zaručujícími energetickou nenáročnost spolu s cílem maximálního využití zastavěného prostoru. Obec by se v rámci této podpory měla zaměřit na úpravu vnějších prostor mateřských škol s cílem využití těchto prostor při výchově – hřiště, výsadba květin a dřevin, apod.

Je třeba upozornit, že maximální výše podpory je u této výzvy 1 milion Kč a maximální výše způsobilých výdajů, z nichž je stanovena dotace na projekt může být 2 miliony Kč.

Fiche 7: Podmínky pro volný čas

Aktivity podporované v rámci této Fiche jsou především rekonstrukce, modernizace či výstavba prostor pro kulturní, sportovní a spolkovou činnost, modernizace či výstavba zázemí pro aktivity místních sportovních, kulturních či zájmových spolků ve prospěch vzdělávacích aktivit dětí a mládeže.

Výše podpory se v rámci této výzvy opět pohybuje v maximální výši 1 milion Kč. Touto cestou by obec Srubec mohla zajistit spolkům, které v obci Srubec působí – fotbalový tým TJ Slavoj Srubec, Sbor dobrovolných hasičů Srubec a Myslivecké sdružení Srubec – dodatečné finanční prostředky, které by podpořily jejich činnosti.

Fiche 8: Podmínky pro kultivaci životního prostředí

Typové aktivity, které se řadí pod tuto oblast podpory jsou zejména obnova veřejných prostranství obce, parkové úpravy, výsadba veřejné zeleně, nákup techniky pro údržbu zeleně, investice na pořízení materiálně-technického zázemí a vybavení pro společenské, spolkové, sportovní, environmentální, kulturní a církevní aktivity.

I přesto, že způsobilé výdaje jsou opět podporovány do maximální výše 1 000 000 Kč, jedná se o oblast podpory, kterou bych obci Srubec doporučil ke zařazení do rozhodovacího procesu. Dle mých představ by obec mohla vytvořit projekt na

výstavbu zastřešeného pódia na návsi obce, kde je již rekonstruované asfaltové hřiště a přilehlé okolí oživit vhodnou zelení, doplnit lavičkami a upravit park. Toto pódium by mělo podpořit kulturní a společenské aktivity – vystoupení kapel, místní oslavy, apod.

Fiche 9: Podmínky pro ochranu zdraví a majetku obyvatel

V rámci Fiche 9 budou podporovány projekty zaměřené na investice do technických vybavení vedoucí ke zvyšování ochrany zdraví a majetku obyvatel.

Touto oblastí podpory jsem se zabýval více, jelikož v obci Srubec chybí přímé napojení obecního rozhlasu na Integrovaný záchranný systém, který upozorňuje na havárie v nedaleké Jaderné elektrárně Temelín. Obec by mohla v rámci tohoto opatření získat až 90% podporu (maximální výše podpory 1 milion Kč) na modernizaci obecního rozhlasu a jeho napojení na počítač, včetně napojení do Integrovaného záchranného systému. Obecní rozhlas je starostkou obce často využíván k obecním oznámením o kulturních, společenských a sportovních akcích a dalším událostem – svoz objemného a nebezpečného odpadu, „železná neděle“ apod.

Obec Srubec o této podpoře nebyla informována a proto jsem managementu obce doporučil kontaktování specializované firmy nabízející modernizaci stávajícího rozhlasu bezdrátovým rozhlasem, včetně jeho napojení na počítač a Integrovaný záchranný systém, ohledně dotazu na náklady takové investice. Tato firma - SOVT Radio s. r. o. vyčíslila náklady na realizaci tohoto projektu na 289 978,- Kč. Tyto náklady jsou definovány jako způsobilé výdaje a splňují i další podmínky pro poskytnutí 90% podpory – minimální požadované náklady projektu: 50 000,- Kč a maximální přípustné náklady projektu: 1 milion Kč. O finanční podporu je tedy možné žádat a lze ji vyčíslit na 260 980,- Kč. Obec Srubec by tak při smluvním závazku o poskytnutí dotace financovala tento projekt pouze 10% celkové částky, tedy 28 998,- Kč, s čímž se mi doufám podaří zastupitelstvo obce, které dosud vyjadřovalo nesouhlas s financováním obdobného projektu ve 100% výši z obecního rozpočtu, přesvědčit k rozhodnutí tento projekt realizovat a o dotaci požádat.

12. Program podpory pod řídicím orgánem – Regionální rada NUTS II – Jihozápad

Regionální rada NUTS II Jihozápad se skládá z několika orgánů. První je statutární orgán - předseda Regionální rady. Předsedou byla zvolena hejtmanka Plzeňského kraje Doc. MUDr. Milada Emmerová, CSc. Dalšími orgány jsou výbor Regionální rady – složen z 8 zástupců Plzeňského kraje a 8 zástupců Jihočeského kraje a úřad Regionální rady, který je výkonným orgánem Rady. Tento úřad je řídicím orgánem Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad, který spolu s Programem rozvoje obce můžeme považovat za stěžejní program podpory pro obce.

Finanční prostředky pro tento operační program byly schváleny ve výši 619,65 milionů EUR, což je přibližně 2,32% veškerých finančních prostředků z fondů EU určených pro Českou republiku.

Globálním cílem Regionálních OP je urychlení rozvoje regionů ČR, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a atraktivity pro investice a posílení kvality života obyvatel, při respektování vyváženého a udržitelného rozvoje regionů vycházející z využití jejich potenciálu. Regionem je v tomto případě myšlena úroveň NUTS II, podle které jsou tyto ROP následovně rozděleny:

- a. Střední Čechy**
- b. Jihozápad**
- c. Severozápad**
- d. Jihovýchod**
- e. Severovýchod**
- f. Moravskoslezsko**
- g. Střední Morava**

Regionální operační programy jsou zaměřeny na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím

zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. O podporu nežádá úroveň NUTS II, Regionální rada pro danou jednotku na úrovni NUTS II je jejím řídicím orgánem, ale o podporu mohou žádat kraje, obce, svazky obcí, organizace zřízené či založené kraji či obcemi, školy, podnikatelé, občané a další.

Dotace jsou v jednotlivých NUTS II odlišné, protože každý řídicí orgán vyhláší výzvy nezávisle a na základě vlastních pravidel. Oblasti podpory, kterými se Regionální operační programy zabývají, jsou rozděleny do jednotlivých os, které jsou celkem 4. Každá osa v každém regionu podpory je charakterizována odlišně, ale zaměření osy zůstává stejné. Následující výčet priorit je tedy obecný, protože každý region soudržnosti má své prioritní osy sestavené odlišně, nicméně pro představu jsem přehled os upravil dle programového dokumentu ROP NUTS II Jihozápad.

Osa 1 je zaměřena na řešení problémů v dopravě, dopravní obslužnosti, veřejné dopravě a podporu ekologické dopravy osob.

V Ose 2 je kladen důraz na rozvoj a stabilizaci venkovských sídel. Podporovanými aktivitami jsou například komplexní úpravy veřejných prostranství (ulic, parků, hřišť, ...), výstavba a technické zhodnocení škol a objektů pro kulturu, sport a práci s dětmi a mládeží.

Cestovní ruch, rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch a rozvoj služeb v cestovním ruchu je hlavním tématem Osy 3.

Osa 4 v regionálním operačním programu NUTS II Jihozápad financuje tzv. technickou pomoc. V ostatních regionech podporované aktivity v Ose 4 jsou zaměřeny na rozvoj venkova, kde se jedná mimo jiné o modernizaci, rekonstrukce a vylepšení venkovských sídel, veřejných prostranství a kulturních památek.

Obecně podpory z Regionálních operačních programů vyplácejí až 92,5% celkových výdajů na daný projekt či investici. Výjimkou je například u Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad, kde v rámci Osy 1 se finanční podpora rozvoje infrastruktury pro bezmotorovou dopravu pohybuje až do výše 100% investičních nákladů (Dotační možnosti pro obce).

12.1. Regionální operační program NUTS II Jihozápad

Tento program je určen pro region soudržnosti Jihozápad skládající se z Jihočeského a Plzeňského kraje. Pro tento program je na programové období 2007 – 2013 vyčleněno z financí Evropské unie celkem 619,65 mil. eur (téměř 17 miliard Kč) (Informační publikace o ROP Jihozápad, dostupné z www.rr-jihozapad.cz). Dle rozdělení finančních prostředků do jednotlivých os lze usuzovat jejich priority. Nejvíce podporovanou je priorita Dostupnost center, na kterou připadá 44 % finančních prostředků určených pro ROP NUTS II Jihozápad. Priorita Stabilizace a rozvoj měst a obcí je na druhém místě se 33 % celkové finanční podpory. 20 % připadá na prioritu Rozvoj cestovního ruchu. Pro technickou pomoc jsou vyčleněny 3 %.

Tabulka 8 Struktura priorit a cílů ROP NUTS II Jihozápad

Priorita	Dostupnost center
Oblasti podpory	Modernizace regionální silniční sítě
	Rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu
	Modernizace vozového parku veřejné dopravy
	Rozvoj regionálních letišť
	Rozvoj místních komunikací
Priorita	Stabilizace a rozvoj měst a obcí
Oblasti podpory	Integrované projekty rozvojových center
	Rozvojové projekty spádových center
	Revitalizace částí měst a obcí
	Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství
	Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci
	Rozvoj zdravotnické péče
Priorita	Rozvoj cestovního ruchu
Oblasti podpory	Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu
	Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v cestovním ruchu
	Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu
Priorita	Technická pomoc
Oblasti podpory	Podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu
	Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu

Zdroj: Programový dokument ROP NUTS II Jihozápad

12.1.1. Priorita 1 Dostupnost center

Dle analýzy provedené regionální radou NUTS II Jihozápad má tento region velice výhodnou polohu mezi původními a novými členskými zeměmi EU. Plnému

využití této příležitosti však brání určitá dopravní omezenost regionu – horší dostupnost regionu. Nové dálnice a rychlostní komunikace se budují jen velice pomalu. Spolu se špatnou dostupností center z venkovských oblastí, zanedbanou regionální silniční sítí a nedostatečnou dopravní obslužností se z toho stává velký problém celého regionu, který je potřeba řešit. V důsledku neřešení této situace by mohlo dojít ke snížení konkurenceschopnosti regionu a snižování jeho atraktivity pro potenciální investory, turisty, návštěvníky i obyvatele.

Mnoho těchto rozvojových plánů nelze řešit na úrovni obcí. Dále se proto zaměřují pouze na potencionálně využitelné aktivity pouze pro obce.

Oblast podpory Rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu

Podporovanými aktivitami v této intervenci je modernizace a výstavba železničních stanic a zastávek autobusových nádraží a zastávek dopravních terminálů pro veřejnou dopravu, parkovišť, informačních systémů ve veřejné dopravě, technické prostředky pro rozvoj integrovaných dopravních systémů, příprava koncepcí, studií a projektů zaměřených na řešení rozvoje dopravní obslužnosti v regionu.

Oblast podpory Rozvoj místních komunikací

V této oblasti intervence nejsou podporovány akce neinvestičního charakteru – prostá údržba a oprava místních komunikací. Podporovanými aktivitami je výstavba, rekonstrukce nebo modernizace místních komunikací pro napojení nových rozvojových ploch, odstraňování bodových závad na místních komunikacích (křižovatky, přejezdy, mosty, atd.) pro zvýšení bezpečnosti dopravy, zlepšení dostupnosti částí obcí, výstavba místních komunikací vyvolaná modernizací silniční sítě.

Shrnutí

Obec Srubec se již v loňském roce zasloužila o modernizaci autobusových zastřešených zastávek pro veřejnou dopravu a díky rozšiřování obce novou výstavbou rodinných domů byla nucena vybudovat pro lepší dopravní obslužnost občanů obce dvě

nové zastávky. Tato aktivita obce Srubec však byla vybudována z veřejných prostředků České republiky a financí z fondů EU tak nebylo použito.

Další oblastí podpory, kterou by měla obec Srubec využít v rámci první priority ROP NUTS II Jihozápad je podpora - Rozvoj místních komunikací. Díky rychlému rozvoji obce Srubec výstavbou nových rodinných domů existuje mnoho ploch a komunikací, mimo hlavní průjezd obcí Srubec, jež snižují atraktivitu okolí a mohou způsobovat vznik dodatečných nákladů majitelům přilehlých objektů. Například špatná infrastruktura v ulici Dobrovodská způsobuje při dešťových srážkách vniknutí vody ze silnice na přilehlé pozemky díky vadnému kanalizačnímu a odtokovému systému a neupravenému povrchu vozovky. Navíc v těchto a podobných oblastech není možná existence chodníků (mezi sousedními pozemky je v současné době prostor pouze pro projetí jednoho vozidla) a proto se občané a návštěvníci hůře po podobných komunikacích pohybují a mnohdy se nevyhnou ani znečištění šatstva a obuvi. V obdobích sucha je naopak tato oblast velice prašná a pro rezidenty to může být nepříjemné. Proto bych obci Srubec doporučil se tímto problémem zabývat a využít nabízené podpory z Evropské unie.

12.1.2. Priorita 2 Stabilizace a rozvoj měst a obcí

Centra měst a obcí jsou obecně uznávané za potenciální oblasti růstu. Zhoršující se demografická situace, sociální situace a nevyhovující infrastruktura v centrech se mohou stát překážkami dalšího rozvoje.

Oblast podpory Revitalizace částí měst a obcí

Podporovanými aktivitami v obcích s počtem obyvatel 500 – 4999 (obec Srubec se svými 1700 obyvateli lze do této kategorie řadit) jsou sanace a revitalizace zanedbaných areálů, objektů a ploch v sídlech. Dále je podporována stavební obnova a dostavba veřejných prostranství, včetně architektonických prvků, revitalizace centra města a památkových chráněných objektů a území, výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu, volný čas, komunitní život a veřejný

sektor (kulturní domy, knihovny, sály, klubovny, muzea, tělocvičny atd.), značení a úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené (bezbariérové přístupy, informační systémy a jiné úpravy veřejných prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené).

Oblast podpory Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci

Podporován je rozvoj sítě sociálních služeb (například výstavba ústavů sociální péče, zázemí pro terapeutické komunity, sociální poradny apod.), výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů zařízení sloužící skupinám ohrožených z vyloučení ze společnosti (domovy pro osoby se zdravotním postižením, centra denních služeb, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, azylové domy a další), výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení péče o seniory. Dalšími aktivitami jsou nákup a modernizace vybavení zařízení sociálních služeb (technologie a vybavení atd.) a nakonec výstavba, rekonstrukce a modernizace objektů zařízení předškolní mládeže a mimoškolní péče o děti (školky, domovy dětí a mládeže, centra pro mimoškolní činnost dětí, klubovny apod.)

Oblast podpory Rozvoj zdravotnické péče

Jedná se o podporu výstavby, rekonstrukce a modernizace objektů zdravotnického zařízení, nemocnic a jiných lůžkových zdravotnických zařízení, a registrovaných ordinací. Podporován je také rozvoj sítě neodkladné přednemocniční péče (zdravotnická záchranná služba).

Shrnutí

Cílem těchto opatření je zvýšit kvalitu života místních obyvatel. Venkovské oblasti v zázemí větších měst (zde České Budějovice) jsou obecně ovlivňovány suburbanizací (přesun obyvatel z centra měst do zázemí a přilehlých obcí) a je možno zaznamenat nárůst populace v těchto přilehlých obcích, zvláště v posledních letech. Dobře

dostupné oblasti pak mají potenciál stát se určitou rekreační oblastí v zázemí města (vycházím ze statistických údajů obce Srubec).

Obec Srubec se řadí přesně do této kategorie - určitým způsobem podinvestovaného zázemí města České Budějovice. Počet obyvatel se v obci Srubec za poslední 4 roky pravidelně navyšuje o 150 – 180 obyvatel ročně².

V rámci oblasti podpory Revitalizace částí měst a obcí obec již využila podpory z fondů Evropské unie a investovala do Revitalizace návsi Stará Pohůrka téměř 29 miliónů Kč. Šlo však „pouze“ o kompletní rekonstrukci hlavní silnice, vybudování chodníků, a přebudování a modernizaci návsi, kde se nachází asfaltové hřiště.

Dle mého názoru je v obci Srubec určitým problémem především absence víceúčelového objektu pro sport, relaxaci a občasně kulturní a společenské aktivity, při kterých by se mohli občané obce scházet a trávit volný čas. Na tento problém již upozornilo několik občanů města při veřejném zasedání zastupitelstva obce včetně samotné starostky. Vybudování takového objektu by bylo velice nákladné. Dle hrubého odhadu odvozeného z realizovaných projektů jiných obcí a regionů by se náklady na vybudování podobného objektu pohybovaly okolo 20 milionů Kč, avšak tento projekt by potřeboval množství další dokumentace a kalkulace finančního plánu, ukazatelů efektivnosti a udržitelnosti ke zjištění možné realizace. Toto však není cílem mé práce. Tomuto tématu se z finančního pohledu blíže věnuji v kapitole 15 – Možnosti financování dalších projektů obcí Srubec. Dalším realizačním problémem by bylo umístění takto velkého objektu v obci Srubec. V aktuálním územním plánu je již pouze málo využitelného prostoru pro takovýto záměr. Můj poznatek byl konzultován se starostkou obce a byl přijat se souhlasem vhodnosti vybudování podobného zařízení ke zvýšení občanské vybavenosti a rozvoji obce. Obec o takovém projektu bude uvažovat. Díky rostoucímu počtu obyvatel obec nechce plnit funkci jen jakési noclehárny pro obyvatele, ale také zajistit dostatečnou občanskou vybavenost. Velkou překážkou v tomto ohledu je bohužel zastupitelstvo obce, které nesdílí názory se starostkou obce a zatím úspěšně veškeré její pokusy o zkvalitnění občanské vybavenosti a zapojení občanů do dění v obci Srubec zamítá.

² Statistické údaje obce Srubec, Dostupné z WWW:
<http://www.srubec.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=15313&id=1006&p1=52>

Oblast podpory Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci je dle mého názoru v obci Srubec v současné době bezpředmětná. I když se v obci Srubec nachází mnoho občanů v důchodovém věku, jsou evidovaní pouze 4 občané, kteří vyžadují od obce každodenní sociální péči. Ta je však v současné době dostatečná pouhým zajištěním rozvozu jídla. Nicméně dle mého názoru v rámci dlouhodobého plánu rozvoje je třeba s variantou vybudování zařízení pro sociální péči, při stejném růstu populace obce, počítat.

13. Tématické operační programy využitelné obcemi

Na základě Národního rozvojového plánu pro období 2007 – 2013 a Národního strategického referenčního rámce připravila Česká republika pro využívání zdrojů Evropské unie 26 operačních programů pro 3 Cíle Politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie. Operační programy dělíme na tzv. tématické operační programy, regionální operační programy, operační programy Praha a operační programy Evropské územní spolupráce. Toto rozdělení operačních programů odpovídá zařazení k jednotlivým cílům hospodářské a sociální politiky soudržnosti – Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropské územní spolupráce.

Z celkového počtu osmi tématických operačních programů – Integrovaný OP, OP Podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Doprava, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Technická pomoc – jsou obce způsobilé žádat finanční podporu pouze u pěti z vyjmenovaných. Jedná se o Integrovaný OP, OP Životní prostředí, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj a OP Lidské zdroje.

13.1. Integrovaný operační program

Operační program vytvořený Ministerstvem pro místní rozvoj si dal za cíl podpořit socioekonomický růst a zvýšit kvalitu života občanů prostřednictvím zefektivnění fungování veřejné správy a veřejných služeb. Tento OP je proto zaměřen na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj.

Integrovaný operační program je vytvořen pro rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik. Integrovaný OP byl schválen Evropskou komisí 20. 12. 2007, je financován z ERDF a je pro něj vyčleněno cca 45 miliard Kč.

Tabulka 9 Souhrnný přehled prioritních os IOP

Priorita	Název prioritní osy
1	Modernizace veřejné správy
1.1	Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě
2	Zavádění ICT v územní veřejné správě
2.1	Zavádění ICT v územní veřejné správě
3	Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb
3.1	Služby v oblasti sociální integrace
3.2	Služby v oblasti veřejného zdraví
3.3	Služby v oblasti zaměstnanosti
3.4	Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik
4	Národní podpora cestovního ruchu
4.1	Národní podpora cestovního ruchu
5	Národní podpora územního rozvoje
5.1	Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví
5.2	Zlepšení prostředí v problémových sídlištích
5.3	Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik
6	Technická pomoc
6.1	Aktivity spojené s řízením IOP
6.2	Ostatní náklady technické pomoci IOP

Zdroj: Programový dokument Integrovaný operační program

Některé prioritní oblasti nejsou určeny k samostatné podpoře jednotlivých obcí, ale týkají se podpory pouze na celostátní úrovni – podpora ústřední státní správy. Intervence, jejichž příjemcem může být samostatně obec, jsou následující:

- Prioritní osa 2 – Zavádění ICT v územní veřejné správě
- Prioritní osa 3 – Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb – Služby v oblasti sociální integrace
- Prioritní osa 5 – Národní podpora územního rozvoje – Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví a Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik

13.1.1. Zavádění ICT v územní veřejné správě

Tato oblast intervence si klade za cíl zvýšit efektivnost výkonu a procesů uvnitř územní veřejné správy (tedy orgánů obcí a krajů) a zvýšit kvalitu veřejných služeb. ICT

chápeme v překladu jako označení pro informační a komunikační technologie. Tato zkratka zahrnuje veškeré technologie používané pro komunikaci a práci s informacemi. Hlavním impulsem pro vznik strategie „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby“, jejíž součástí je nyní zmiňované opatření, bylo několik okruhů problémů:

- Nedostatečné využívání moderních ICT ve veřejné správě
- Neznalost a nízká míra využívání metod a modelů fungování elektronické veřejné správy, tzv. eGovernment
- Špatná infrastrukturní vybavenost pro šíření vysokorychlostního připojení k Internetu
- Velký podíl nedigitalizovaných dat
- Nedostatečné zabezpečení informačních sítí a služeb
- Nedostatečná počítačová gramotnost

Shrnutí

Hlavní přínos zavedení tohoto opatření spočívá ve snížení administrativního zatížení občanů, podnikatelů a veřejného sektoru, rychlejší přístup k požadovaným informacím a vůbec zjednodušení komunikace veřejného sektoru s občany a podnikatelským sektorem.

Dle mého názoru by obec Srubec měla využít tohoto opatření, protože stále existuje mnoho nedigitalizovaných důležitých dokumentů obce, jako je například územní plán a rozpočty obce minulých let (k dispozici v elektronické podobě pouze od roku 2008).

13.1.2. Služby v oblasti sociální integrace

Tato oblast podpory se zaměřuje na financování infrastruktury pro sociální interakci. Podpora je dělena do 3 oblastí podpor.

První oblast podpory financuje transformaci pobytových zařízení sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, které tak zajistí uživateli setrvání v jeho přirozeném prostředí a jeho aktivní se zapojení na trh práce a do společnosti.

Druhou oblastí podpory je investiční podpora zajištění dostupnosti služeb, které umožní návrat nejvíce ohroženým ze sociálně vyloučených romských lokalit zpět na trh práce a do společnosti.

Poslední oblastí intervence je zajištění investiční pomoci pro podporu a rozvoj nástrojů sociální politiky. Jedná se tedy především o podporu aktivit, které umožní sociálně vyloučeným osobám vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí.

Shrnutí

Podporování sociální integrace hraje v posledních letech významnou roli při plánování rozvoje. Od roku 1999 se společnost Člověk v tísni zabývá problematikou chudoby a sociálního vyloučení a na řešení těchto problémů prostřednictvím IOP je vyčleněno 79 milion eur. Nicméně obec Srubec se neřadí mezi oblasti se zvýšeným výskytem sociální nestability ani rizikových zařízení a proto se na tuto oblast podpory nebude zaměřovat.

13.1.3. Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví

V rámci tohoto opatření existují tři podporované aktivity, z nichž pouze u jedné může být příjemcem podpory obec – Realizace vzorových projektů obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR.

Touto intervencí Česká republika plánuje lepší ekonomické využití kulturního dědictví a zefektivnění poskytování kulturních služeb pro občany, podnikatele a turisty. Vzorové projekty se zaměřují na obnovu a využití konkrétních nemovitých památek, jejich souborů a souvisejících památkově chráněných území k podpoře sociálního a ekonomického růstu vytvářením nových kulturních a dalších služeb.

13.1.4. Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik

V této oblasti intervence jsou podporovány dvě aktivity, z nichž pouze jednu může provést obec Srubec s možností podpory z Cíle Konvergence – Podpora tvorby a aktualizace územních plánů obcí s ohledem na udržitelný rozvoj území. Projekty na zpracování a úpravu (aktualizaci) územních plánů podle stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů.

Shrnutí

Aktivity v oblasti územního plánování i na úrovních obcí mají podklad v Národním rozvojovém plánu v kapitole Makroekonomická stabilita a udržitelný růst, který stanovuje nutnost zahrnutí územních samospráv do střednědobých plánovacích procesů. Dle stavebního zákona (zákon č. 183/2006 Sb.) jsou územní plány jediným nástrojem obcí, kterým mohou vymezit nové rozvojové plochy a koridory označované jako „zastavitelné plochy“. Tyto aktivity slouží k trvalému zjišťování a vyhodnocování stavu a vývoje území, jeho hodnot, limitů využití území, záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k jeho řešení.

Ve stavebním zákoně se navíc v §44 objevil 5. odstavec, kterým se stanovuje, že „poskytování prostředků z veřejných rozpočtů podle zvláštních právních předpisů na provedení změn v území nesmí být v rozporu s vydaným územním plánem“. Pro financování realizace jakéhokoliv projektu z veřejných rozpočtů je proto nezbytné, aby byl projekt v souladu s územním plánem. Je tedy nutná aktualizace územního plánu při realizaci projektu, který by s územním plánem nesouhlasil. To s sebou přináší dodatečné náklady. V této aktivitě vidím využitelný potenciál obce Srubec a na možnost využití této intervence upozorním. V případě požádání o dotaci na tuto aktivitu se výše podpory pohybuje až do 100% uznatelných nákladů.

13.2. OP Výzkum a vývoj pro inovace

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace se zabývá, jak název napovídá, posilováním výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu České republiky a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a neziskových institucí ve spolupráci se soukromým sektorem. Obsahuje 4 prioritní osy a z pohledu finančních prostředků je čtvrtým největším českým operačním programem – je na něj vyčleněno z fondů EU 2070 milion eur (programový dokument OPVaVpI).

Tabulka 10 Priorit a oblastí podpory OP VaVpI

Priorita	Evropská centra excelence
Oblast podpory	Evropská centra excelence
Priorita	Regionální VaV centra
Oblast podpory	Regionální VaV centra
Priorita	Komercializace a popularizace VaV
Oblast podpory	Komercializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví
	Propagace a informovanost o výsledcích VaV
Priorita	Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem
Oblast podpory	Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem
Priorita	Technická pomoc

Zdroj: Programový dokument Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Způsobilým žadatelem dotace z tohoto operačního programu mohou být i obce, nicméně příjemce musí splňovat všechny podmínky vycházející z definice výzkumné organizace dle článku 2.2 písmene d) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), který definuje výzkumnou organizaci jako „určitý subjekt, např. vysoká škola nebo výzkumný ústav, bez ohledu na právní formu (subjekt zřízený podle veřejného nebo soukromého práva) nebo způsob financování, jehož hlavním účelem je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií; veškerý zisk je zpětně investován do těchto činností nebo šíření jejich výsledků nebo do výuky; podniky, které mohou uplatňovat vliv na takovýto subjekt,

např. jako podílníci nebo členové, nemají žádný přednostní přístup k výzkumným kapacitám tohoto subjektu nebo k výsledkům výzkumu vytvořeným tímto subjektem.“.

Touto definicí způsobilého žadatele je obec Srubec z tohoto programu podpory bohužel prozatím vyloučena.

13.3. OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Dle dokumentu Ministerstva práce a sociálních věcí „OP Lidské zdroje a zaměstnanost“ je globálním cílem tohoto OP zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí Evropské unie. Specifickými cíly tohoto OP jsou:

- Zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů
- Zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti
- Posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených
- Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb
- Zintenzivnění mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti

Od specifických cílů jsou odvozeny prioritní osy podpor. Je dobré si povšimnout, že tento program není zaměřen pouze na aktivní politiku pracovního trhu, ale dává prostor i pro určitý rozvoj menších municipalit.

V rámci první priority – Adaptabilita - není pro obce připravena žádná oblast podpory. Stejně tak je tomu u druhé priority – Aktivní politiky trhu práce. Tato priorita je zaměřena na zlepšení efektivnosti využívání nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Uvedený program je určen spíše pro úřady práce. Obec Srubec spadá pod Úřad práce České Budějovice a nemůže tedy program v rámci této priority využít. Třetí priorita – Sociální integrace a rovné příležitosti - naplňuje třetí specifický cíl a je zaměřena především na pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo osobám již sociálně vyloučeným a to formou přímé podpory a zvyšováním kvality a dostupnosti

sociálních služeb pro tyto osoby včetně posilování místních partnerství. Zvláštní pozornost je věnována romské komunitě a migrantům z odlišného sociokulturního prostředí. Obec Srubec po konzultaci s paní starostkou není schopna podobnou problematiku řešit, již vzhledem k malé velikosti obce a zatím se nevyskytujícím problémům v sociální oblasti občanů. Přejdu proto k další prioritě, která může být pro obec Srubec zajímavá – Veřejná správa a veřejné služby.

13.3.1. Veřejná správa a veřejné služby

Tato priorita je zaměřena na zvyšování institucionální kapacity, kvalitu, efektivnost a transparentnost činností institucí veřejné správy a zvyšování kvality a dostupnosti veřejných služeb. Pokud hovoříme o modernizaci fungování veřejné správy nesmíme opomenout využití informačních a telekomunikačních technologií směřujících k vytváření a realizaci projektů eGovernmentu.

Projekt eGovernment se zabývá elektronizací a digitalizací výkonu veřejné správy. Jedná se o problematiku elektronické komunikace ve vztazích mezi orgány veřejné správy a občany. Je nutno říci, že eGovernment je v České republice z mého pohledu na uspokojivé úrovni – existují portály veřejné správy s mnoha důležitými informacemi pro občany a širokou veřejnost, možnost on-line přístupu k obchodním rejstříkům a tak podobně. Z místního hlediska bylo významným počinem zavedení tzv. CzechPoint systému. Jde o Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál, který zpřístupňuje občanům trestní rejstříky, obchodní rejstříky, registr živnostenského podnikání, katastrální registr a další, s cílem urychlit a jednoduše zpřístupnit tyto služby občanům. Tyto terminály jsou dostupné na obecních a městských úřadech, pobočkách České pošty a dalších vybraných místech. Obec Srubec má na obecním úřadě tento terminál již také přístupný.

Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy

Následuje výčet okruhů činností podporovaných v rámci této oblasti podpory (Programový dokument OPLZZ):

- Zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě, včetně vzdělávání a odborné přípravy zaměstnanců úřadů veřejné správy, politiků včetně zastupitelů územních samosprávných celků. Metodiků a školitelů pro veřejnou správu.
- Rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání (vč. e-Learningu)
- Aplikace moderních metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti veřejné správy a veřejných služeb včetně zavádění sledování výkonnosti a kvality úřadů veřejné správy a analytické činnosti k identifikaci prostorů pro zlepšení a návrhům řešení.
- Provádění analýz veřejné správy k navrhování realizace postupů a činností vedoucích ke zvyšování efektivity, kvality a transparentnosti veřejné správy a racionalizace rozdělení kompetencí v rámci orgánů veřejné správy s důrazem na efektivnost.
- Realizace procesních auditů směřujících k identifikaci rozvojových příležitostí a slabých míst v rámci resortu justice.
- Podpora komunikace a koordinace subjektů v rámci resortu justice
- Podpora výzkumných aktivit v oblasti veřejné správy včetně podpory aplikace nástrojů zvyšování kvality a efektivity veřejné správy.
- Vybudování kapacit a nástrojů pro tvorbu, monitorování a evaluaci politik.
- Podpora koordinace mezi jednotlivými resorty, směrem k územním samosprávným celkům a dialogu mezi příslušnými veřejnými a soukromými subjekty.
- Zkvalitnění systému metodické pomoci v rámci celé veřejné správy, zejména však ve vazbě na územní veřejnou správu a její specifické potřeby.
- Rozvoj hodnocení dopadu regulace a zavádění dalších nástrojů zvyšování kvality regulace (alternativní formy řešení, zjednodušování právních předpisů, konzultace)
- Posilování etických standardů ve veřejné správě

- Spolupráce s partnery z ČR a z členských zemí EU v oblasti veřejné správy.
- Rozšiřování moderních ICT a aplikací eGovernmentu ve veřejné správě.
- Důsledné využívání systému zpětné vazby s uživateli veřejných služeb a služeb veřejné správy, např. analýzy, průzkumy, trendy, jejich dostupnost, kvalita apod.

Shrnutí

V rámci tohoto opatření bych obci Srubec doporučil projednání možnosti realizace projektu zaměřeného na celkový rozvoj a zefektivnění řízení lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání pracovníků obce především v oblasti využívání ICT – eGovernment apod., k prohloubení znalostí a jejich využití pro usnadnění komunikace mezi obecním úřadem a občany. Obci Srubec bych doporučil zaměřením se v této oblasti na větší přehlednost, využitelnost a funkčnost webových stránek ve smyslu poskytování aktuálních informací občanům obce.

13.4. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost je financován z ESF a řídicím orgánem se stalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Toto ministerstvo ustanovilo globální cíl v dokumentu OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost jako rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace a zkvalitnění systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Programový dokument OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost byl schválen Evropskou komisí 12. října 2007. Pro tento operační program je vyčleněno 1,83 miliard eur. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost je členěn na 5 prioritních os, které jsou dále konkretizovány oblastmi podpor.

Tabulka 11 Priority a oblasti podpory OP Vzdělání pro konkurenceschopnost

Priorita	Počáteční vzdělávání
Oblast podpory	Zvyšování kvality ve vzdělání
	Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
	Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
Priorita	Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Oblast podpory	Vyšší odborné vzdělávání
	Vysokoškolské vzdělávání
	Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
	Partnerství a sítě
Priorita	Další vzdělávání
Oblast podpory	Individuální další vzdělávání
	Podpora nabídky dalšího vzdělávání
Priorita	Systémový rámec celoživotního učení
Oblast podpory	Systémový rámec počátečního vzdělávání
	Systémový rámec terciárního vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji
	Systémový rámec dalšího vzdělávání
Priorita	Technická pomoc
Oblast podpory	Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu
	Informovanost a publicita programu
	Absorpční kapacita subjektů implementujících program

Zdroj: Programový dokument Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost

13.4.1. Počáteční vzdělávání

Zaměření této podpory je především do oblasti proměny formy a obsahu vyučování s cílem podpory dynamického rozvoje schopností žáka oproti statickému učení velkému množství faktů. Podpora se zaměří také na rozvoj tvořivosti, na řešení problémů, na vyhledávání informací a práci s nimi. Pro realizaci těchto aktivit je dále nezbytné podpořit vzdělávání samotných pedagogických pracovníků.

Vzdělávání v obci Srubec

Pokud se zaměřím na možnosti rozvoje této oblasti v obci Srubec, tak jsou v tomto ohledu zatím nulové, jelikož obec zatím neprovozuje žádné školské zařízení mimo dvou mateřských škol. Ale je třeba upozornit na konzultaci se starostkou obce Srubec, která podotkla, že by v nejbližší době mělo proběhnout jednání o možné realizaci vybudování základní školy obce Srubec. Obec se potýká s problémem

základního vzdělání svých občanů – většina dětí školou povinných navštěvuje základní školu v přilehlých obcích – především Základní školu Dobrá Voda, nebo v částech města České Budějovice, které jsou obci Srubec nejbliže – Základní škola Suché Vrbné. Problémem je dle vyjádření starostky vysoký počet školou povinných dětí, které musejí z obce Srubec do uvedených základních škol dojíždět. Na vysoký příliv těchto dětí již upozornili sami ředitelé jmenovaných škol, v nichž takový příliv dětí nebyl očekáván a musela být provedena dodatečná opatření k jejich přijetí. Dle vyjádření ředitele Základní školy Suché Vrbné bylo nutné otevřít další tři třídy, do kterých byly přijaty pouze děti z obce Srubec. Počet těchto dětí lze tedy odhadnout na cca 75, a to je pouze v rámci jedné školy, od které se o tomto problému obec dozvídá. Je nutno říci, že pro tyto děti tedy nejprve nebylo vůbec žádné místo a problém obce Srubec vlastně prozatím vyřešil někdo jiný. Nicméně do budoucna lze uvažovat o vybudování základní školy v obci Srubec a zastupitelstvo by se tak mělo zajímat o první prioritu tohoto operačního programu.

13.4.2. Podpora nabídky dalšího vzdělávání

Podporovanými aktivitami vhodnými pro Srubec je například podpora provázanosti dalšího vzdělávání s počátečním vzděláváním a rozvoj vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých.

Obec Srubec nemá v současné době prostředky (peníze, odborníky, místo) k tomu, aby dala vzniknout instituci, která by nabízela služby v oblasti dalšího vzdělávání a tuto podporu bych zastupitelstvu nyní nenavrhl k projednání.

13.5. OP Životní prostředí

Tento operační program byl vypracovaný Ministerstvem životního prostředí v dokumentu Programový dokument OP ŽP pro období 2007 – 2013 k ochraně a zlepšování kvality životního prostředí jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví obyvatel státu a zvyšuje atraktivitu území pro život, práci a investice. Důsledkem investiční atraktivity je zvyšování nejen zaměstnanosti, ale zejména konkurenceschopného udržitelného hospodářského růstu v regionech. Tento OP je určen pro obce, kraje, neziskové organizace, podnikatele a další a je financován z ERDF (podíl 15 %) a Fondu soudržnosti (podíl 85 %). Objemem financí – 18,4 % všech prostředků určených z fondů EU pro ČR (což tedy činí 4 917 867 098,- Kč) – se jedná o druhý největší český operační program (nejobjemnějším operačním programem je OP Doprava, kterým se však nebudu ve své práci zabývat, jelikož nenabízí žádný program podpory vhodný pro žadatele jakým je obec Srubec).

K dosažení globálního cíle je sestaveno 7 prioritních os, které se dále dělí na oblasti podpory.

Tabulka 12 Prioritní osy a oblasti podpory OP ŽP

Priorita	Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
Oblast podpory	Snížení znečištění vod
	Zlepšení jakosti pitné vody
	Omezování rizika povodní
Priorita	Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
Oblast podpory	Zlepšení kvality ovzduší
	Omezování emisí
Priorita	Udržitelné využívání zdrojů energie
Oblast podpory	Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny. Podpora výstavby nových zařízení a rekonstrukce stávajících s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla
	Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry
Priorita	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
Oblast podpory	Zkvalitnění nakládání s odpady
	Odstraňování starých ekologických zátěží

Priorita	Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik
Oblast podpory	Omezování průmyslového znečištění
Priorita	Zlepšování stavu přírody a krajiny
Oblast podpory	Implementace a péče o území soustavy Natura 2000
	Podpora biodiverzity
	Obnova krajinných struktur
	Optimalizace vodního režimu krajiny
	Podpora regenerace urbanizované krajiny
	Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod
Priorita	Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací
Oblast podpory	Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

Zdroj: Programový dokument Operační program Životní prostředí

- Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní – výstavba a rekonstrukce čistíren odpadních vod, úpraven vody, rozvodných sítí pitné vody, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství povrchových a podzemních vod apod. Na tento cíl je vyhrazeno 40% z přislíbené částky pro tento OP.
- Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí – pořízení ekologických spalovacích zařízení, výsadba a regenerace izolační zeleně oddělující obytnou zónu od průmyslové, komerční či frekventované dopravy, atd.
- Udržitelné využívání zdrojů energie – instalace větrných elektráren, zateplování budov, instalace obnovitelných zdrojů energie zejména pro vytápění a přípravu teplé vody typu solární systémy, kotle na biomasu, tepelná čerpadla, apod.
- Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží – budování systémů odděleného sběru odpadů, budování zařízení na využívání odpadů, zejména na třídění, úpravu a recyklaci odpadů atd.
- Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik – zpřístupnění informací o stavu životního prostředí například uživatelům Internetu apod.

- Zlepšování stavu přírody a krajiny – opatření k uchování a zvyšování početnosti druhů, výstavba návštěvnické infrastruktury ve zvláště chráněných územích, významných oblastech, zakládání a revitalizace sídelní zeleně atd.
- Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu – tvorba vzdělávacích a informačních materiálů, pomůcek, rekonstrukce, výbava objektů za účelem vzniku nových vzdělávacích center atp.

V rámci této kapitoly je nutno připomenout fakt, že obec Srubec se nachází na kopci nad Českobudějovickou pánví, nad městem České Budějovice. Vesnicí neprotéká žádný významnější vodní tok, pouze slabý potok z vodní nádrže na návsi do odkalovací nádrže pod obcí a z ní pak dále do řeky Malše, avšak ani tento potok nepředstavoval vážné nebezpečí při posledních velkých povodních v roce 2005. Tento potok navíc protéká pouze lesem a nepředstavuje tak svou přítomností z hlediska povodní žádnou významnější hrozbu pro okolní domy a pozemky.

13.5.1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

V rámci většiny těchto oblastí podpor musí být žadatel vlastníkem alespoň 50 % rekonstruovaného objektu způsobující možnou eutrofizaci³ povrchových vod. Do této kategorie nelze obec Srubec zařadit a proto se dále těmito aktivitami nebudu zabývat.

Pokud jde o podporu omezení rizika povodní, jak jsem již v úvodu řekl, obec Srubec tuto problematiku neřeší z hlediska svého umístění v krajině a faktu, že obcí Srubec neprotéká žádný tok z hlediska povodňového rizika.

³ Jedná se o vnos nutričních látek do vody způsobující přemnožení sinic a bakterií uvolňující toxiny, jež jsou jedovaté a způsobují například podráždění kůže, kvetení rybníků atd.

13.5.2. Zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí

V rámci této priority je podporováno mnoho aktivit, které mají za cíl zlepšit kvalitu ovzduší a omezit objem emisí. Tyto oblasti podpor jsou určeny především pro oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší vyhlášené ve smyslu §7 odstavce 4 zákona o ochraně ovzduší. V jihočeském regionu se nevyskytuje žádná oblast, která by překračovala emisní limity a z toho důvodu není potřeba se tímto nyní více zabývat. Proto tuto prioritní oblast podpory nenavrhuji k začlenění do rozhodovacího procesu obce Srubec.

13.5.3. Udržitelné využívání zdrojů energie

Hlavním problémem České republiky je nedostatečné využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE) a pomalé prosazování úspor energie. V rámci této prioritní osy 3 se prosazují úspory energie a zvýšení využití OZE v neziskové oblasti – tedy velice vhodná podpora pro obce.

Oblast podpory 3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny. Podpora výstavby nových zařízení a rekonstrukce stávajících s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla

Výroba a využívání tepla z OZE dle mého názoru představuje efektivní řešení pro dosažení cílů ochrany životního prostředí. Vysoká investiční náročnost projektů a omezené zdroje obcí mohou být příčinou pomalého rozvoje instalace zařízení využívající OZE.

Mezi podporované aktivity náleží výstavba a rekonstrukce výtopen, elektráren a tepláren s využitím OZE. Jedná se zejména o instalaci fototermických systémů pro přípravu teplé vody, respektive pro možnosti vytápění, instalace fotovoltaických systémů pro výrobu elektřiny, instalace tepelných čerpadel pro dodávku tepla a přípravu

teplé vody, instalace kotlů na biomasu a systémů využívající biomasu pro výrobu elektřiny, instalace větrných elektráren a malých vodních elektráren.

Oblast podpory 3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla

V této oblasti podpory hovoříme o podporách investičních akcí zaměřených na snižování spotřeby energie budov neziskového sektoru prostřednictvím například energeticky výhodnějšího opláštění budov nebo efektivnějších systémů distribuce energií. Jde tedy o podporu aktivit jako je realizace zateplování budov, zrušení tepelných mostů a měření a regulace.

Shrnutí

Pokud se jedná o udržitelné využívání zdrojů energie, tuto problematiku jistě nabídnu managementu obce k zařazení do rozhodovacího procesu. Obecní úřad před třemi lety rekonstruoval budovu, ve které sídlí, a v rámci této rekonstrukce již byla zavedena opatření pro úspory energií – zateplení budovy a modernější rozvody energií. Stejně tak tomu je u budov mateřské školy. Nicméně obec by mohla v rámci oblasti podpory 3.1 a investovat do instalace fotovoltaického systému pro výrobu elektřiny a fototermického systému pro přípravu teplé vody a vytápění. S využitím finanční podpory z Fondu soudržnosti by tak mohlo dojít k zefektivnění vynakládání energetických nákladů a navíc přispět ke zlepšení životního prostředí.

13.5.4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Tato podpora by měla financovat investiční akce v oblasti vybudování systémů pro využití odpadů, pro separaci a svoz nebezpečných odpadů, zdravotnických odpadů a mnoho dalších.

Dle mého názoru obec Srubec nepotřebuje v současné době využít některou z uvedených podpor, protože na svém území nemá a dle územního plánu ani neplánuje vybudování skládky nebo zařízení, které by bylo schopné realizovat některou z výše zmíněných aktivit. Pro svoz komunálního odpadu obec využívá služby skládky Růžov,

která se nachází na území nedaleké obce Borovany v zastoupení firmy Marius and Pedersen. Tato firma navíc v obci Srubec poskytuje na několika místech kontejnery pro separovaný odpad a především v pravidelných časech přiváží kontejner pro velkoobjemové a nebezpečné odpady.

Ani další oblast podpory – Odstraňování starých ekologických zátěží není pro obec Srubec příliš využitelná - na jejím území se nenachází kontaminovaná ani potenciálně kontaminovaná místa.

13.5.5. Zlepšování stavu přírody a krajiny

Evropská unie deklarovala mimo jiné cíl zastavit do roku 2010 pokles biodiverzity. Pro dosažení tohoto cíle je třeba investování mnoha finančních prostředků k podpoře ohrožených živočišných a rostlinných druhů, obnovy krajinné stability a vodního režimu krajiny.

Oblast podpory 6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny

Podporovanými aktivitami této subpriority je zakládání a revitalizace významné sídelní zeleně, individuální zakládání a obnova parků, stromořadí, hřbitovů, městských a obecních lesoparků, odstranění nebo zajištění nevyužívaných staveb a dalších objektů ve zvláště chráněných územích a územích zařazených do soustavy NATURA 2000.

Shrnutí

Z mého pohledu jako občana obce Srubec mohu říci, že obec netrpí nedostatkem zeleně. I přesto bych obec na tuto oblast podpory upozornil, na možnost jejího využití, protože se v minulosti, například i v rámci projektu Revitalizace návsi Stará Pohůrka, obec snažila o zachování přírodního segmentu v zastavěných územích. Pokud by o této možnosti věděla do budoucna, mohla by jí tato podpora ušetřit investiční náklady až do výše 90 % uznatelných nákladů.

13.5.6. Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

Vzdělávání a poskytování informací v oblasti životního prostředí je úspěšným základním krokem k ochraně životního prostředí. Dle programového dokumentu OP ŽP je hlavním problémem environmentálního vzdělávání, poradenství a osvěty přetrvávající nedostatečné povědomí a vzdělání důležitých cílových skupin – podniková sféra veřejná správa.

V rámci této priority je pouze jedna oblast podpory se shodným názvem. Vhodnými aktivitami k finanční podpoře z této oblasti je rekonstrukce stávajících objektů center a poraden, nákup, rekonstrukce a výstavba objektů za účelem vzniku nových center a poraden, materiální a technické vybavení investičního charakteru objektů center a poraden, tvorba a vydávání odborných materiálů, bezplatné poskytování služeb z oblasti environmentálního poradenství pro veřejnost, malé a střední podniky a další cílové skupiny.

Shrnutí

Tento program dává možnost realizovat výstavbu center a poraden v oblasti životního prostředí například v nevyužitých prostorách obce. Obec Srubec žádný takový vhodný objekt nevlastní a dle mého názoru vybudování takového centra či poradny je z hlediska využitelnosti k rozvoji obce zbytečné vynakládání finančních prostředků. Realizaci takové podpory bych cílil do oblastí, kde je nutné vzdělávat, především soukromý sektor, který svou nevědomostí ohrožuje stabilitu a čistotu životního prostředí. Navíc již v rámci regionu Českobudějovicko působí dvě ekoporadny zaměřené na environmentální výchovu – Ekoporadna Rosa a Ekoporadna Cassiopeia.

14. Souhrn již realizovaných projektů financovaných z fondů EU obcí Srubec

V historii obec Srubec řešila pouze dvě investiční akce financované z dotací z evropských fondů. V rámci Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad 2. výzvy obec zažádala o finanční dotaci na revitalizaci části obce Srubec a v rámci Operačního programu Životní prostředí obec realizovala projekt Rekonstrukce a revitalizace rybníka Na Štětkách.

14.1. Revitalizace návsi Stará Pohůrka

Cílem projektu byla celková rekonstrukce a revitalizace návsi a přilehlých komunikací v místní části Stará Pohůrka. Projekt spočíval ve výměně veškeré obecní infrastruktury tj. vodovodu, kanalizace a veřejného osvětlení. Na návsi byly odstraněny nehodící se dřeviny a obnoven živý plot a byla provedena nová výsadba dřevin pro oživení celé návsi. Záměrem bylo vytvořit z návsi klidovou zónu s lavičkami a herním prvkem pro děti. Finální úpravou byly nové asfaltové povrchy silnic a chodníky v zámkové dlažbě.

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií z fondu pro regionální rozvoj (ERDF) prostřednictvím Regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad v rámci 2. výzvy.

Celkové předpokládané výdaje projektu činily 28.834.888,- Kč. Předpokládané uznatelné náklady byly odhadnuty na 25.715.898,- Kč. Lze tedy výši dotace ROP NUTS II Jihozápad odhadnout dle maximální výše podpory (92,5%) na 23.787.205,- Kč.

Úvěr na tuto investiční akci poskytla po účasti ve výběrovém řízení Komerční banka, a.s., která obci navrhla následující splátkový kalendář:

První dva roky 2010 - 2011 jsou splátky nízké po domluvě s bankou z důvodu splácení dalších úvěrů a splácení úvěru ve vyšších splátkách by si obec nemohla dovolit. Od roku 2012 do 2019 jsou splátky zvýšené natolik, aby do roku 2019 byl celý úvěr splacen. Výše splátek je následující:

- 2010 – 2011 jsou ve výši 193 000,- Kč ročně
- 2012 – 2019 jsou ve výši 583 000,- Kč ročně

Celkem tedy úvěr dosahuje výše 5 050 000,- Kč, což činí rozdíl mezi celkovými náklady projektu a výší podpory z ROP NUTS II Jihozápad na úrovni 92,2 % uznatelných nákladů.

14.2. Rekonstrukce a revitalizace rybníka Na Štětkách

Tento projekt byl realizován v roce 2009 a jeho cílem byla kompletní rekonstrukce rybníka Na Štětkách v katastru obce Srubec. Projekt byl zaměřen především na odbahnění rybníka ve východní části obce Srubec s názvem Na Štětkách. Cílem rekonstrukce bylo zejména odbahnění, oprava hráze a rekonstrukce vypouštěcího zařízení. Odbahněním rybníka má dojít ke zvýšení jeho zásobního prostoru o 1125 m³.

Tomuto projektu byly přiznány náklady ve výši 2 839 000 Kč. Z toho z 85 % (2 413 150 Kč) byl spolufinancován z fondu ERDF a z 5 % (141 950 Kč) ze Státního fondu Životního prostředí České republiky. Obec tak financuje tento projekt ve výši 10% celkově přiznaných nákladů (283 900 Kč).

15. Možnosti financování dalších projektů obcí Srubec

Dle analýzy plánovaných rozpočtů obce a po konzultaci s managementem obce jsem došel k závěru, že obec Srubec je schopná generovat přebytek rozpočtu až do výše 2 milionů Kč, který je však dlouhodobě spíše neudržitelný. V plánovaném rozpočtu obec počítá spíše s přebytkem mírně přesahující 1 milion Kč ročně, který bude určen na splátky dlouhodobých úvěrů.

Tato kapitola se zabývá shrnutím možností tvorby rozpočtového přebytku, aktuální zadlužeností obce a dalším možným zadlužením přijetím dodatečné dlouhodobé půjčky na financování dalšího rozvoje obce Srubec.

Velikost rozpočtu se s rozšiřováním obce (zvyšující se počet obyvatel každoročně o 150 - 180 obyvatel) samozřejmě zvyšuje, stejně tak lze předpokládat drobné navýšení možnosti vytváření přebytku rozpočtu. Výnosy z celostátního odvodu daní se rozdělují mezi obce podle matematického výpočtu, kde hlavním kritériem je právě počet obyvatel příslušné obce. Ovšem s rostoucím počtem obyvatel rostou i náklady obce na zajištění veřejných statků a služeb. Navíc nemožnost předvídat příliv obyvatel a tím přesněji určit daňové příjmy, které v současnosti tvoří 95 % příjmů obce, má velký dopad na vznikající rozdíly mezi plánovaným rozpočtem a skutečností.

Například v roce 2008 byly skutečné příjmy oproti plánovanému rozpočtu o 26,18 % vyšší:

Tabulka 13 Rozpočtové příjmy obce 2008 plán a skutečnost

Příjmy	
rozpočet schválený	11580000
skutečnost	14611676
% rozdíl	26,18028

Tento rozdíl oproti plánovaným příjmům byl způsoben právě nárůstem daňových příjmů (nárůst daňových příjmů v absolutním vyjádření byl roven 2 747 696 Kč).

Výdaje se nárůstem počtem obyvatel také zvýšily, ale o menší částku než o jaké vzrostly příjmy:

Tabulka 14 Rozpočtové výdaje obce 2008 plán a skutečnost

Výdaje	
rozpočet schválený	11580000
skutečnost	13574118
% rozdíl	17,22036

Díky tomuto vývoji byla obec Srubec schopná využít neplánovaný přebytek ve výši 1 037 558 Kč k financování investičních aktivit obce.

Od roku 2009 obec Srubec plánuje příjmovou stranu rozpočtu vyšší než výdajovou a přebytek používá v kapitole Financování ke splátkám dlouhodobě přijatých půjček. Vyjmutí tohoto účtu z kapitoly rozpočtové výdaje a jeho zařazení do zvláštní kapitoly – Financování umožňuje lépe sledovat vývoj přebytku, který je možný použít na splácení úvěrů.

15.1. Kapacita obce Srubec na financování projektů

Obci Srubec jsem v rozboru jednotlivých programů podpor doporučil několik možných řešení aktuálních problémů, které jsou z mého pohledu především v oblasti zaostalé občanské vybavenosti obce a ve špatném technickém stavu odlehlejších komunikací obce. Nyní se podívám na rozpočtové možnosti obce tyto problémy řešit a na určitou „projektovou kapacitu“ rozpočtu obce – tedy kolik si obec ještě může dovolit ročně proinvestovat.

Jak jsem již uvedl, obec Srubec je schopná generovat přebytek v průměrné výši 1,5 milionu Kč. Krátkodobě se lze vychýlit z této hodnoty až ke 2 milionům Kč, jak lze usuzovat ze schváleného rozpočtového výhledu.

Zvýšený přebytek až ke 2 milionům Kč lze krátkodobě považovat za realistický například v době, kdy jeden úvěr končí a další začíná ve stejném období – je tak zvýšeno financování v jednom období, ale v předchozím a následujícím období je zas počítáno s nižším přebytkem a lze tento krátkodobý výkyv realizovat.

V současném roce obec Srubec počítá se splátkou přijatých dlouhodobých půjček ve výši 1 600 000 Kč. V následujícím období se předpokládá tento vývoj:

Tabulka 15 Vývoj splátek přijatých úvěrů

	2011	2012	2013	2014	2015
ČSOB - chodníky Ledenická	1 000 000	1 000 000	0	0	0
KB - Revitalizace	193 000	583 000	583 000	583 000	583 000
KB - rozšíření komunikace Hodějovická	180 000	614 000	614 000	614 000	614 000
Splátky celkem	1 373 000	2 197 000	1 197 000	1 197 000	1 197 000

Zdroj: rozpočtový výhled obce Srubec 2011-2015

Rok 2012 bude rokem, kdy končí jeden úvěr – chodníky Ledenická od ČSOB a další úvěr se splácet začíná ve zvýšených splátkách – rozšíření komunikace Hodějovická od Komerční banky, a.s. V tomto výhledu management obce kalkuluje v roce 2012 s nárůstem příjmů o 980 000 Kč, avšak pouze s nárůstem výdajů o 150 000 Kč. Není zaručeno, zda se toto managementu obce podaří zajistit a splnit. Proto bych spíše počítal s dodatečným zadlužením na splacení schodku tohoto období. Od roku 2013 je situace již optimistická a v těchto letech by dodatečný přebytek měl být schopen splatit možný schodek z roku 2012:

Vývoj změn rozpočtových příjmů a výdajů v letech 2011-2015 zobrazuje následující tabulka s řetězovými indexy:

Tabulka 16 Vývoj změn příjmů a výdajů 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
příjmy	1,0012035	1,0706052	1,0497981	1,0307692	1,0466418
výdaje	1,0231654	1,012473	1,1374082	1,0333264	1,0503931

Zdroj: vlastní výpočet

V roce 2011 a 2012 je počítáno jen s velice nízkým nárůstem rozpočtových výdajů oproti předcházejícímu roku (řetězové indexy), a sice s 2,3 % a 1,25 % nárůstem.

Pokud tedy budeme předpokládat udržitelný přebytek v rozpočtu obce ve výši 1,5 milionu Kč a současné financování ve výši, které je uvedené v tabulce 15, lze určit „projektovou kapacitu“ obce následovně:

Tabulka 17 Odhad přebytku

Banka	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ČSOB - chodníky Ledenická	0	0	0	0	0	0	0
KB - Revitalizace	583 000	583 000	583 000	583 000	583 000	583 000	583 000
KB - rozšíření komunikace Hodějovická	614 000	614 000	614 000	0	0	0	0
Splátky celkem	1 197 000	1 197 000	1 197 000	583000	583000	583000	583000
Odhad přebytku	303 000	303 000	303 000	917 000	917 000	917 000	917 000

Zdroj: rozpočtový výhled obce Srubec 2011-2015 doplněný o vlastní výpočet

Dle tohoto by obec mohla počítat s projektovou kapacitou v letech 2013-2015 ve výši 303 000 Kč ročně a od roku 2016 – 2019 ve výši 917 000 Kč. Od roku 2019 Srubec nemá v současné době plánované žádné další závazky – lze tedy projektovou kapacitu určit v plné výši plánovaného přebytku = 1,5 milionu Kč.

Obec by tedy mohla například v letech 2013 – 2015 uzavřít smlouvu o úvěru na 3 roky, se splatností do roku 2015, při 3% úrokové sazbě a s maximální možnou splátkou 303 000 Kč ročně, respektive 25 250 Kč měsíčně, ve výši 868 258 Kč. Během této doby splatnosti dojde k přeplacení úvěru o 65 992 Kč.

Od roku 2016 by si obec již mohla dovolit úvěr s vyššími splátkami. Například přijatá půjčka na 5 let, od roku 2016 se splatností do roku 2020, by při 3% úrokové sazbě s maximální možnou splátkou 917 000 Kč ročně, respektive 76 417 Kč měsíčně, mohla dosahovat výše až 4 252 786 Kč s přeplacením úvěru o 408 651 Kč.

V obou výpočtech vycházím z výpočtu umořovatele v následujícím tvaru:

$$U = \frac{\left(1 + \frac{i}{12}\right)^n \cdot \frac{i}{12}}{\left(1 + \frac{i}{12}\right)^n - 1}$$

15.2. Projektová kapacita pro rozvoj problematických oblastí obce

Dle SWOT analýzy jsem určil nejproblematictější oblasti rozvoje obce – občanská vybavenost a dopravní infrastruktura. V této kapitole se pokusím hrubě odhadnout náklady na investice do rozvoje těchto oblastí a potřebnou výši spolufinancování z evropských fondů.

15.2.1. Víceúčelové sportovní a kulturní zařízení

Od realizace projektu vybudování víceúčelové sportovní a kulturní haly včetně parkovacích míst, terasy a venkovního hřiště si slibuji zvýšení občanské vybavenosti obce, která je v tomto ohledu zaostalá. Díky tomuto projektu by se měla posílit komunitní aktivita obyvatel. Občané se budou moci více zapojit do aktivit obce a mělo by dojít ke vzniku volnočasových aktivit, což by využila především mládež obce, která je díky nedostupnosti například právě sportovních aktivit v obci nucena za sportem dojíždět do města (tento závěr vychází ze SWOT analýzy).

Po studiu obdobných projektů realizovaných obcemi, ale i soukromými subjekty, jsem došel k velmi hrubému odhadu výše nákladů na stavbu tohoto zařízení. Náklady bych vyčíslil na úrovni 18 000 000 Kč. Tento projekt by mohl být spolufinancován v rámci ROP NUTS II Jihozápad Revitalizace částí měst a obcí, který podporuje výstavbu právě těchto zařízení. Výše spolufinancování může dosahovat až 92,5 % z celkových nákladů, avšak vezmu-li v úvahu fakt, že se už pomalu finanční podpora

Evropské unie určená pro Českou republiku na období 2007 – 2013 vyčerpává⁴, nelze odhadnout, nakolik je reálné počítat s mírou spolufinancování v této výši. Následující výpočet tedy obci poslouží jako vodítko k tomu, jak velká by musel být podpora z Evropské unie, aby byla obec schopná tento projekt financovat.

Určil jsem, že obec chce tento projekt splatit do 10ti let, což považuji za určitou hranici, nad kterou by se obec nechtěla dostat se splácením svých závazků. Úroková míra je opět na hranici 3 % p.a., respektive 0,25 % p.m. Vycházím z předešlé kapitoly analýzy projektové kapacity, zejména z tabulky 17, která mě navádí k určení maximálně možných měsíčních splátek. Pro rok 2013 – 2015 činí maximální možná splátka 25 250 Kč měsíčně, mezi léty 2016-2019 je maximální možná splátka na úrovni 76 417 Kč a od roku 2020 nemá obec naplánované žádné další splátky úvěru a lze počítat s maximální možnou splátkou úvěru až ve výši 125 000 Kč měsíčně.

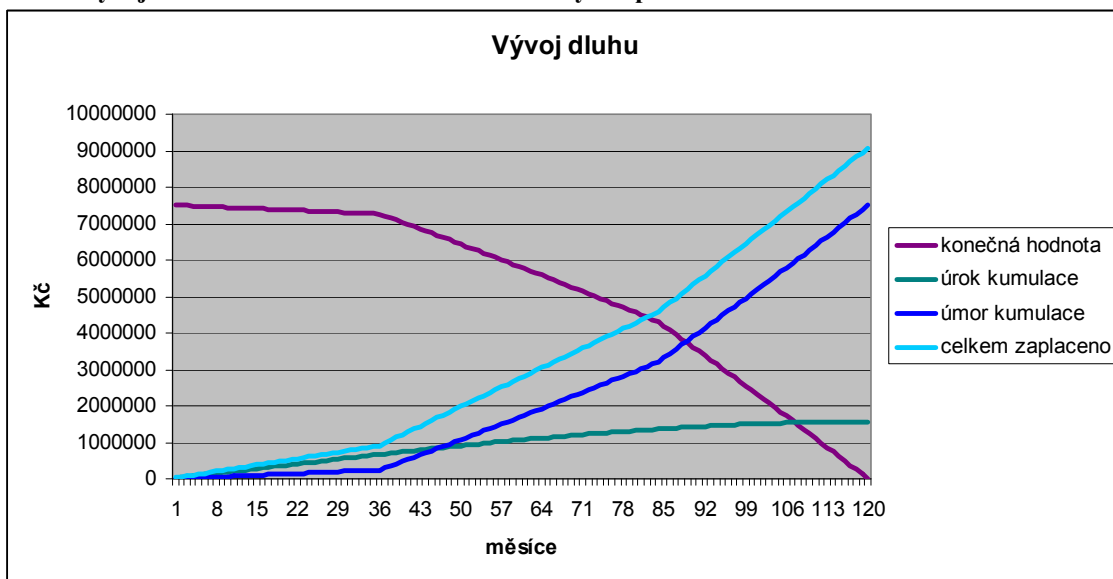
V dalším kroku určím maximální možnou výši úvěru se splatností do 10 let mezi léty 2013 – 2022 s výše určenými splátkami – jedná se tedy o nerovnoměrnou výši splátek úvěru. K tomuto výpočtu jsem použil tzv. zásobitele v následujícím tvaru:

$$Z = \frac{\left(1 + \frac{i}{12}\right)^n - 1}{\left(1 + \frac{i}{12}\right)^n \cdot \frac{i}{12}}$$

Problém nerovnoměrných splátek jsem vyřešil pomocí výpočtu hodnoty při pravidelných platbách v jednotlivých období, tedy 2013 – 2015, 2016 – 2019 a 2020 – 2022 a dílčí výsledky, mimo prvního období, převedl diskontováním do základního období, tedy rok 2013, a tyto výsledky poté shrnul. Došel jsem tak za těchto podmínek k výsledné maximální částce úvěru ve výši 7 508 941 Kč. Z tohoto výsledku je jasné, že obec sama by v horizontu 10 let nebyla schopná projekt za 18 000 000 Kč realizovat a proto je zde nutná spoluúčast financování, nejlépe z evropských fondů.

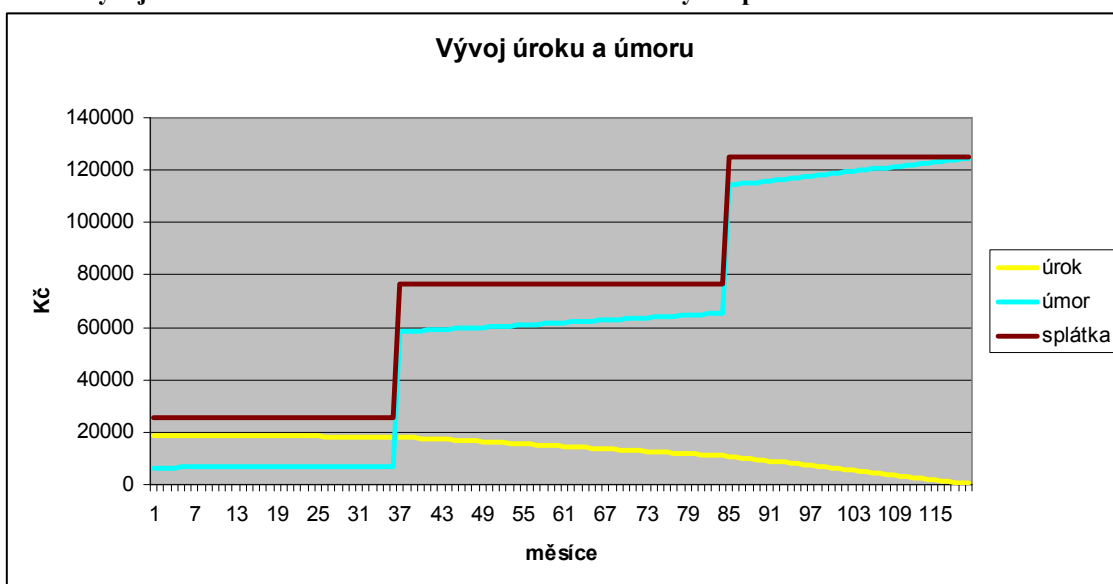
⁴ Aktuální stav čerpání, Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>

Graf 1 Vývoj dluhu úvěru na 10 let s nerovnoměrnými splátkami

Zdroj: vlastní výpočet

Graf 2 Vývoj úroku a úmoru úvěru na 10 let s nerovnoměrnými splátkami

Zdroj: vlastní výpočet

Částka 7 508 941 Kč činí 41,7 % hrubě odhadnutých nákladů v celkové výši 18 000 000 Kč a pro realizaci projektu Víceúčelové sportovní a kulturní zařízení je tedy nutná spolufinancování z dotací Evropské unie ve výši minimálně 58,3 % nákladů projektu.

15.2.2. Dopravní infrastruktura

Obec Srubec spravuje v rámci svého katastrálního území 50 km silnic a cest. Z této délky si žádá celkovou rekonstrukci pouze 2 km silnic, které se nyní nacházejí ve špatném stavu. Dle vyjádření starostky obce se v současné době cena za 1 m celkové rekonstrukce silnice šířky 6 m pohybuje kolem 6 250 Kč. Na opravu 2 km silnice o šířce 6 m by tedy bylo třeba 12 500 000 Kč.

Tento projekt by mohl být spolufinancován v rámci ROP NUTS II Jihozápad, konkrétně oblasti podpory Rozvoj místních komunikací. I v této oblasti podpory výše spolufinancování může dosáhnout až 92,5 % způsobilých výdajů.

Opět vycházím ze stejných podmínek jako v předchozím případě. Obec by jednala o úvěru v délce 10 let, s úrokovou mírou 3 % p.a. a s maximálně možnými splátkami v letech 2013 – 2015 ve výši 25 250 Kč, v letech 2016 – 2019 ve výši 76 417 Kč a od roku 2020 se měsíční splátka může dostat až do výše 125 000 Kč. To znamená, že pomocí zásobitele a diskontování jednotlivých období docházím k závěru, že obec může zažádat o úvěr v maximálně možné výši 7 508 941 Kč.

V tomto případě by obec mohla realizovat záměr rekonstruovat 2 km silnic, nacházejících se ve špatném technickém stavu, pouze za předpokladu finanční podpory z evropských fondů ve výši minimálně 40 % celkových způsobilých výdajů.

15.2.3. Kombinace obou projektů

Pokud se obec nerozhodne, kterou z výše uvedených investičních variant preferovat, uvedu nyní situaci akceptování obou projektů a potřebu výše podpory pro tuto alternativu.

Obec Srubec má tedy svou projektovou kapacitu, tedy kolik si obec může dovolit proinvestovat přijetím úvěru, ve výši 7 508 941 Kč v horizontu 10 let. Pokud bychom akceptovali rozhodnutí realizovat oba projekty, pro oba žádat vlastní úvěr, byla by projektová kapacita obce na každý záměr pouze 3 754 471 na 10 let, za předpokladu

rozdělení kapacity obce v poměru 50 : 50 mezi oba projekty. Za těchto podmínek by projekt vybudování víceúčelového kulturního a sportovního zařízení vyžadoval k realizaci podporu z fondu Evropské unie ve výši 79,1 % a projekt na rekonstrukci dopravní infrastruktury obce minimální podporu ve výši 70 % výdajů na tento záměr.

Další alternativou je rozdělení kapacity obce mezi oba projekty v poměru 80 : 20 ve prospěch projektu na Víceúčelové kulturní a sportovní zařízení. To znamená, že na projekt podpory občanské vybavenosti by bylo potřeba spolufinancování z 66,6 % a na rekonstrukci dopravní infrastruktury až 87,9 %.

Hledáme-li společnou výši podpory pro oba projekty, je jí přibližně výše 75,5 %. Ta nám vytváří alternativu rozdělení projektové kapacity obce mezi oba projekty v poměru 58,7 : 41,3, respektive 4 407 748 Kč pro projekt vybudování Víceúčelového kulturního a sportovního zařízení a 3 101 192 Kč pro projekt zlepšení Dopravní infrastruktury.

V současné době, kdy již není možné odhadnout maximální možnou výši podpory v důsledku již vyčerpání velké části finančních prostředků z fondů Evropské unie, se obávám, že by se obec při realizaci obou záměrů mohla dostat do určité finanční nestability a bylo by nutné upravovat plánovaný rozpočet a omezovat výdaje na jiné aktivity. Ani optimum, tedy přiřazení stejné procentní výše spolufinancování oběma projektům ve výši 75,5 % mne nepřesvědčuje o snížení rizika realizace obou projektů najednou. Proto můj závěr k této kapitole je ten, že bych obci Srubec doporučil realizaci pouze prvně zmiňované investice do rozvoje občanské vybavenosti vybudováním víceúčelového kulturního a sportovního zařízení, které z mého pohledu považuji za nezbytnější a preferovanější variantu než rekonstrukce 2 km špatného technického stavu dopravní infrastruktury, především na okrajích obce.

16. Možnost samofinancování vybraného projektu obcí Srubec

Cílem mé práce je mimo jiné zjistit, zda-li by obec Srubec byla schopná samofinancovat tak velký projekt jako byla Revitalizace návsi Stará Pohůrka bez pomoci z evropského fondu, který se na investiční akci podílel 92,5% z celkových uznatelných nákladů projektu, které činily 25.715.898 ,- Kč (dotace z ROP NUTS II Jihozápad tedy činila 23.787.205 ,- Kč).

Výpočet by měl odhalit délku splácení úvěru při maximální možné roční splátce, kterou jsem určil, na základě analýzy rozpočtu a po konzultaci se starostkou obce Srubec, ve výši 1,5 milionů Kč. V tomto výpočtu neuvažuji další zatížení rozpočtu obce jiným úvěrem. Při kalkulaci doby splácení jsem vycházel ze vzorce pro výpočet umořovatele, který slouží ke zjištění anuit (pravidelných splátek), jejichž současná hodnota je rovna 28.834.888 Kč při úrokové míře 3%. Úrokovou míru jsem vybral s ohledem na vývoj PRIBOR, která se v posledních letech pohybovala v rozmezí 2 – 3 %⁵. Vzorec pro výpočet umořovatele vypadá následovně:

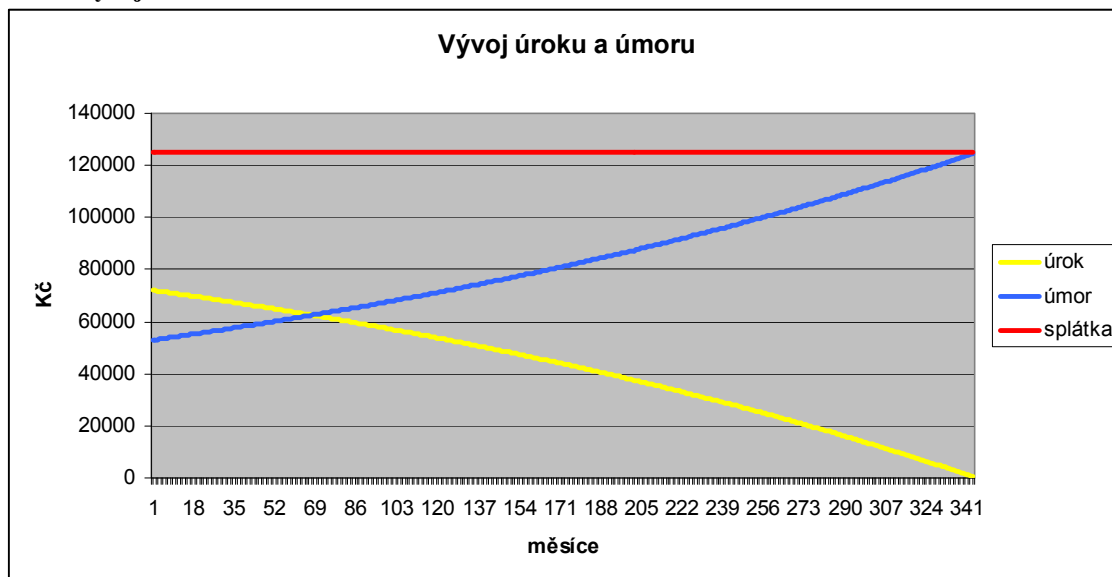
$$U = \frac{\left(1 + \frac{i}{12}\right)^n \cdot \frac{i}{12}}{\left(1 + \frac{i}{12}\right)^n - 1}$$

Tento vzorec je násoben celkovým objemem současné hodnoty úvěru = 28.834.888 Kč. Ve vzorci písmeno i označuje úrokovou sazbu, která je dělena počtem měsíců v roce, protože nás zajímá měsíční úroková sazba z důvodu měsíčního úročení a měsíčního splácení úvěru. Písmeno n označuje počet úrokovacích období. Dosazením do vzorce všech neznámých bych dospěl k výši pravidelné splátky. Tuto splátku já znám, jelikož jsem ji určil z důvodu limitu maximální možné výše měsíční splátky na

⁵ Dle České národní banky, údaje dostupné z WWW:
<http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/penezni_trh/pribor/denni.jsp>

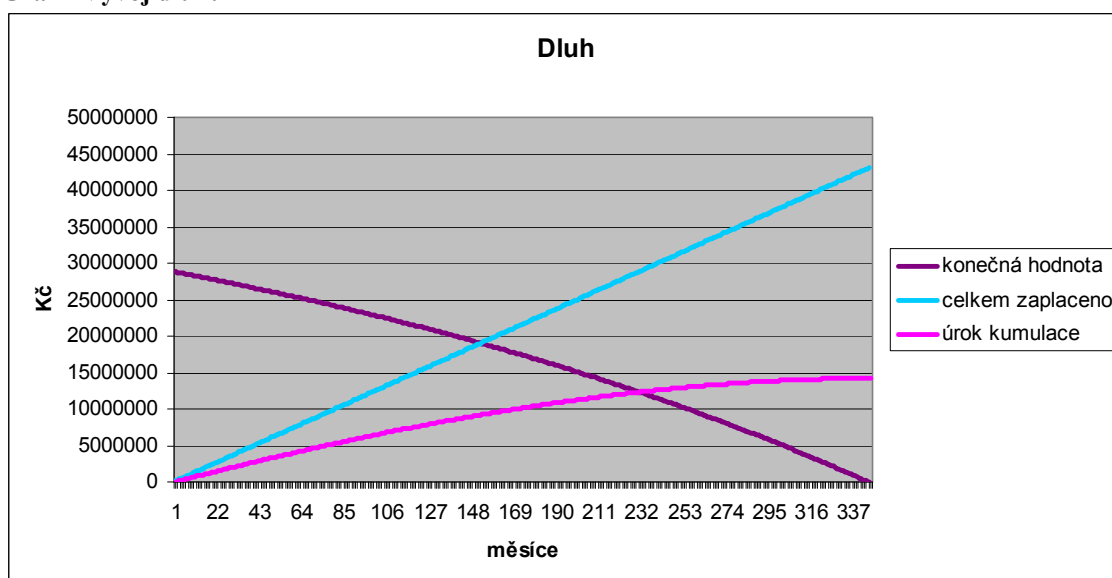
úrovni 125.000 Kč. Neznámou se mi v tomto výpočtu tedy stal počet úrokových období, který mi řekne, za jak dlouho při zadaných podmínkách bude úvěr splacen. Výpočtem, k němuž jsem využil program MS Excel, jsem došel k závěru, že úvěr na 28.834.888 Kč s úrokovou sazbou 3% při pravidelných splátkách ve výši 125.000 Kč za měsíc bude splacen za 345 měsíců, tedy 28 let a 8 měsíců.

Graf 3 Vývoj úroku a úmoru

Zdroj: vlastní výpočet

Graf 4 Vývoj dluhu

Zdroj: vlastní výpočet

Z výpočtu lze říci, že obec při takto stanovených podmínkách úvěru přeplatí částku úvěru o 14 202 261 Kč a za oněch necelých 29 let by zaplatila celkem 43 037 149 Kč.

Z tohoto výsledku lze usuzovat, že obec by sice byla schopná takový úvěr splatit a samofinancovat tak celý investiční záměr, ale není bankovní instituce, která by poskytla municipální úvěr v takové výši na takovou dobu (standardní doba splatnosti se pohybuje od 10 do 15 let). Musím také zmínit fakt, že obec by nebyla schopna po téměř 29 let realizovat jiný nákladnější projekt, jelikož by byla zadlužena natolik, že by ji žádná instituce v dané době nepovažovala za bonitního klienta a odmítla by poskytnutí úvěru a ani další zadlužení rozpočtu by již nebylo reálné z hlediska rozpočtu.

Pokud by management obce byl schopný udržet přebytek příjmů nad výdaji v rozpočtu na úrovni 2 milionů Kč, doba splácení úvěru by se významně zkrátila. Umořovatel by zvýšil svou hodnotu z 0,004335026 na 0,005780012 a doba splácení úvěru by se snížila na 227 měsíců, tedy téměř 19 let (bez jednoho měsíce). Tento výsledek je již optimističtější, ale z pohledu dlouhodobé udržitelnosti financování takového dluhu přebytkem méně reálnější a více rizikové než za předchozích podmínek.

Nyní se zaměřím na výpočet výše splátek, kterými by obec Srubec byla schopná uvedený úvěr splatit do 15 let. Opět výpočtem za pomoci programu MS Excel jsem vypočetl, že výše takové splátky by musela dosahovat výše 199.128 Kč měsíčně, respektive 2.389.536 Kč ročně. Vzhledem k již velice vysokému zadlužení a nemožnosti plánování budoucích příjmů je dle mého názoru naprosto vyloučené o této variantě diskutovat.

17. Aktuální problémy obce Srubec s dotacemi z fondů Evropské unie

17.1. Žádost

Praktický průběh projektu, jako je Revitalizace návsi Stará Pohůrka, je pro jednoho člověka, byť vysokoškolsky vzdělaného, velice náročný. Management obce není schopen sám podobně nákladný projekt zpracovat a proto je nutná odborná pomoc projektového manažera. Pro obec této velikosti je velice nákladné již vůbec zaplacení služeb takového manažera, kde se odměna pohybuje od 1 % až do 10 % z objemu požadované dotace. Pokud je žádost správně vyhotovena, lze do ní zahrnout náklady na služby projektového manažera jako uznatelné a dojde tak k proplacení těchto služeb z přijaté dotace. Dle konzultace s paní starostkou obce Srubec jsem se dozvěděl, že projektový manažer svou odměnu do uznatelných nákladů nezahrnul a proto se tato investice obci ještě více prodražila.

Po zpracování žádosti tento dokument putuje k řídicímu orgánu, který rozhoduje o přidělení či nepřidělení požadované dotace. Činí tak do dvou měsíců. Po přiznání dotace je udělena garance vyplacení dané dotace, pokud budou veškeré náležitosti projektu upřesněného v žádosti dodrženy.

17.2. Finance

Následuje vyhlášení výběrového řízení poskytovatele úvěru, kterým obec zafinancuje celou investici. Obec Srubec pro projekt Revitalizace návsi Stará Pohůrka avizovala tři zájemce – Komerční banku, Československou obchodní banku a Českou spořitelnu. Vítězem výběrového řízení se stala Komerční banka, která obci nabídla úvěr ve výši nákladů na investici s pevnou úrokovou sazbou PRIBOR + 0,1% p.a. Sazba PRIBOR je pravidelně vyhlašovaná Českou národní bankou a v současné době se pohybuje na úrovni 2% p.a. Ve smlouvě o úvěr se samozřejmě s přiznanou dotací počítá a proto je splátkový kalendář těmto podmínkám upraven. Do doby vyplacení celkové dotace jsou splátky nízké. Vyplacení dotace je přiznáno do konce roku 2010. Od

31.12.2010 splátky několikanásobně narůstají, aby byl celkový úvěr do roku 2019 splacen.

Pro obec je tedy jakékoliv zaváhání ze strany Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad jako řídicího orgánu velice nepříjemné a pro projekt takového rozsahu a finanční náročnosti pro malou obec katastrofální.

17.3. Informace

Je určitým paradoxem, že právě informace jsou jedním z problémů, které souvisí se získáváním dotací. Management obce Srubec se potýká s desorientací v tak velkém množství informací, které je nabízeno. Sám jsem svědkem díky studování programových dokumentů, vyhlášení výzev a podobných činností toho, že mnoho poskytovaných údajů je zastaralých, nepřesných nebo velice stručných. Určitou pomocí jsou pak odborné rady a materiály na úrovni ministerstev nebo regionálních rad. I přes to bych si představoval zjednodušení a sjednocení způsobu poskytování informací například v rámci sjednocené publikace – Dotace pro obce, apod. Ve skutečnosti takové materiály existují a jsou k dispozici, nicméně i v těchto publikacích jsou často zavádějící a nepřesné informace a navíc zde chybí plán výzev a podobně nezbytné informace.

17.4. Management obce

Management obce se obměňuje každé čtyři roky a to buď zcela, nebo částečně (zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev a o změně některých zákonů). Nevýhodou voleného managementu je z mého pohledu především to, že pro výkon takové funkce není třeba žádného odborného vzdělání. Následkem toho může nastat určitá strnulost obce v jejím rozvoji. Volený management rozhoduje o směrech rozvoje obce a v jeho kompetenci jsou veškerá závažná rozhodnutí včetně schvalování rozpočtu a územního plánování. Proto mohou nastávat situace, kdy se díky jistému nedostatku odpovědnosti managementu, které se navíc příliš nezajímá o trvale udržitelný rozvoj

obce, stává debata, například ohledně kulturního a sociálního rozvoje, velice komplikovanou.

18. Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabýval problematikou strukturálních dotací a jejich využitím ze strany obce Srubec. V teoretické části se zaměřuji na definování regionální a strukturální politiky jak obecně tak z pohledu České republiky. Z pohledu vývoje si strukturální politika Evropské unie špatným obdobím již prošla a v období 2007 – 2013 je již plně využívaným nástrojem rozvoje regionů. V praktické části práce hodnotím jednotlivé programy podpory financované z evropských fondů z hlediska využitelnosti obcí Srubec ke svému rozvoji. Dále se zaměřuji na projektovou kapacitu obce Srubec a kalkuluji možnou finanční zátěž a zadluženost obce realizováním dvou doporučených investičních projektů.

Za nejvyužitelnější programy podpory rozvoje obcí považuji Program rozvoje venkova a Regionální operační program NUTS II Jihozápad. Program rozvoje venkova je zaměřen především na podporu malých obcí do 500 obyvatel, ale i větší obce jako je Srubec mohou v rámci tohoto programu využít mnoho zajímavých dotací. Dále je velice významným programem Regionální operační program NUTS II Jihozápad a v neposlední řadě i některé tematické operační programy, z nichž bych vybral především Integrovaný operační program. Druhým nejobjemnějším operačním programem je OP Životní prostředí, nicméně v rámci něj existuje jen velice málo reálné podpory pro obec Srubec.

Další významnou kapitolou bylo zaměření na určení projektové kapacity obce Srubec a na kalkulaci možného financování dvou projektů – projekt Víceúčelové kulturní a sportovní zařízení a projekt Dopravní infrastruktura. V několika variantách financování spolu s vyčíslením potřebného spolufinancování z fondů Evropské unie představuji možnou realizaci obou projektů zvlášť i jejich realizaci zároveň. Realizace obou projektů by byla možná pouze za předpokladu spolufinancování obou projektů v uvedených nákladech z fondů Evropské unie ve výši alespoň 75,5 %, což již nemusí být reálně očekávaná podpora, vzhledem ke zmenšujícímu se objemu evropských fondů, a proto obci Srubec doporučuji realizace pouze projektu Víceúčelové kulturní a sportovní zařízení s potřebnou výší spolufinancování 58,3 % uznatelných nákladů.

V další kapitole se věnuji otázce samofinancování investičních projektů obce. Mým cílem bylo zjistit, jak dlouho nebo jakými prostředky by obec musela disponovat k financování investičního záměru za necelých 29 milionů Kč, což jsou náklady proběhlé akce Revitalizace návsi Stará Pohůrka financované z ROP NUTS II Jihozápad. Došel jsem k závěru, že obec by byla schopná takovou investici samofinancovat, ale pouze na teoretické úrovni. Obec je schopná hospodařit s přebytkem 1,5 milionu Kč, avšak i tento předpoklad je velice omezený z důvodu vysoké závislosti rozpočtu obce na nenárokových dotacích ze Státního rozpočtu. S takovýmto přebytkem by Srubec splatil úvěr za téměř 29 let. Tím by byla obec vyřazena na dlouhou dobu z jakýchkoliv dalších úvah o významnějším rozvoji obce, protože by nedosáhla na žádnou další finanční podporu. Dalším výpočtem bylo zjištění výše ročního přebytku, aby byl úvěr splacen do běžné doby splácení takového objemu – 15 let. Přebytek by v takovém případě musel činit 2.389.536 Kč. Došel jsem tedy k závěru, že bez existence a podpory ze zdrojů Evropské unie by obec Srubec nebyla schopná financovat tento nákladný projekt, který byl prioritou a nezbytným krokem k rozvoji obce.

Závěrečná kapitola se týká shrnutí problémů, které obec Srubec měla a stále má z praktického využití dotace z evropských fondů. Velikým problémem je dle mého názoru zpracování žádosti o dotaci a administrativní náročnost nezbytné agendy kolem žádosti a realizace projektu. To vše je i pro vzdělaného člověka velice náročný úkol a obec tak takovou činnost musí delegovat na profesionální projektové agentury, které svou poskytnutou službou značně projekt prodražují. Chtěl bych také zdůraznit paradoxní problém – informace. Po zkušenostech z předchozího programového období, kdy byla veřejnost nedostatečně upozorňována a informována o možnostech využívání dotací z fondů EU, se ministerstva a další řídicí orgány poučily a v tomto programovém období je poskytováno mnoho informací jak, a které dotace využít. Avšak obrovské množství nesjednocených informací o dotačních titulech vytváří pocit zahlcení a obce v zastoupení neodborníků tak mívají velký problém s orientací v datech, informacích a předkládaných dokumentech.

Během realizace jsem dohledal pouze dvě publikace zabývající se dotačními tituly pro obce. První publikací je velice dobrá publikace - Dotační tituly pro obce zpracovaná Ministerstvem pro místní rozvoj, která je velice přesná, nicméně mi v ní

scházejí plány výzev jednotlivých operačních programů a příklady již realizovaných úspěšných projektů pro ucelení představy o dané podpoře. Druhou publikací je Dotační možnosti pro obce, kterou zpracovalo Ministerstvo zemědělství ČR. Tato publikace poskytuje také informace o dotacích z jiných než evropských fondů a její součástí jsou také příklady úspěšných projektů, uvedení výše možné podpory v procentech způsobilých nákladů a u většiny programů také plán výzev. Avšak v této publikaci jsem našel zavádějící informace..

Obě hypotézy „Mezi jednotlivými programy podpor existují značné rozdíly týkající se tématického zaměření a disponibilního objemu finančních prostředků.“ a „Vybraná obec není schopna samofinancovat bez dotační podpory investiční záměr Revitalizace návsi Stará Pohůrka.“ se podařilo prokázat.

Diplomová práce by měla managementu obce Srubec posloužit jako vodítko při rozhodování o možném financování budoucího rozvoje obce a s tímto potenciálním využitím mé práce proto zůstávám v kontaktu se starostkou a budu se snažit mé postřehy a závěry zařadit do rozhodovacího procesu obce.

19. Summary

The aim of the thesis was to analyze possibilities of utilisation financing from European Union funds by chosen municipality.

At the beginning of elaborating this thesis the chosen municipality – Srubec – had already had successful experiences with financing investment plans. But according to the mayor of Srubec, the management of the municipality hadn't been gathering more information about possibilities of utilisation capital from EU funds. Absence of such information may cause barrier to development of the municipality compared to other ones.

Through analysis of programming documents of operational programs I deliver list of possible financial support areas “tailored” for municipality of the same area, number of inhabitants and location as municipality Srubec.

It was also necessary to analyse main problems of Srubec through technique known as SWOT analysis. According to results of this analysis I focused on possibility of investing into main barriers of development – low level of amenities and transport infrastructure – taking into account maximal possible debt of the municipal budget. For realisation of those two investment plans is necessary to obtain financial support from European Union funds equal to 75,5 % of expenses.

20. Přehled použité literatury

1. HRABÁNKOVÁ, Magdalena, BOHÁČKOVÁ, Ivana. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha : C.H.Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. LACINA, Karel. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2007. 70 s. ISBN 978-80-86754-74-1.
3. VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.
4. WOKOUN, René, et al. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politiky, teorie, strategie programování*. Praha : Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
5. WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce I*. [s.l.] : ASPI Publishing, 2006. 140 s. ISBN 80-7357-138-2.
6. *Budoucnost programů fondů Evropské unie*. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [online] 2.3.2006. [cit. 2009-12-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2006/Narodni-rozvojovy-plan-CR-2007-2013--Budoucnost-pr>>.
7. *Informační leták Občan a územní plánování*. Ústav územního rozvoje. Ministerstvo pro místní rozvoj. Březen 2009.
8. *Integrovaný operační program pro období 2007-2013*. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Praha: prosinec 2007 Dostupný také z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=8dcf1eff-5015-4317-b7a8-6fe05a47bfce>>.
9. Evropská unie. Rada Evropské unie. Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 z 11.7.2006 o obecních ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/1999.
10. Evropská unie. Evropský parlament. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26.5.2003 o zavedení společné klasifikace územních jednotek (NUTS).

11. *Operační program Doprava na léta 2007-2013*. Ministerstvo dopravy a spojů České republiky. Praha: říjen 2007. Dostupný také z WWW:
<<http://www.opd.cz/Providers/Document.ashx?id=75>>.
12. *Operační program Lidské zdroje a Zaměstnanost 2007-2013*. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Praha: 2007 Dostupný také z WWW:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9d2ee975-29fd-4a3a-a6ae-198e880027f8>>.
13. *Operační program Podnikání a Inovace*. Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. Praha: listopad 2007. Dostupný také z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9d5bb0b8-8023-4761-8fe2-f88ab93e32c8>>.
14. *Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Praha: září 2007. Dostupný také z WWW:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=26c40f51-7478-44c1-a12d-2e6672794ed8>>
15. *Programový dokument Program rozvoje venkova*. Ministerstvo zemědělství České republiky. Praha: listopad 2008. Dostupný také z WWW:
<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Feafrd%2F1180428724933.pdf>
16. *Programový dokument OP ŽP pro období 2007-2013*. Ministerstvo životního prostředí České republiky. Praha: prosinec 2007 Dostupný také z WWW:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=1bad8d4a-1bc1-423d-a637-5cc6f551e8ad>>.
17. *Regionální operační program NUTS II Jihozápad na období 2007-2013*. Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad. 2007 Dostupný také z WWW:
<<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9402219d-18c3-45d6-95b6-f85440efa8eb>>.
18. Regions: Nomenclature of territorial units for statistics. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities. 2004. ISBN 92-894-8031-9
19. Evropská unie. *Smlouva o založení Evropského společenství*. Úřední věstník Evropské unie. C 325/33 2002.
20. Česko. Zákon 128/2000 Sb. *o obcích (obecní zřízení)*.

21. Česko. Zákon č. 183/2006 Sb., *o územní plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*. Ve znění zákona č. 223/2009 Sb.
22. Česko. Zákon č. 248/2000 Sb., *o podpoře regionální rozvoje* ze dne 29.6.2000
23. Česko. Zákon č.491/2001 Sb. *o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů*, ve znění pozdějších předpisů.
24. *Zdroje financování z EU v období 2007-2013* [online]. 2006 [cit. 2009-11-25].
Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/1001573/>>.